

Hergün

Fiat kontrolü

Yazan: Muhittin Birgen

Gazetelerde hep okuduk: Bir satıcı dört kuruşa satması lazım gelen bir limonu beş kuruşa sattığı için ihtikâr cürmü ile yakalanarak mahkemeye verilmiş. Galiba muhakemesi henüz devam ediyor. Üç kuruşa alınan bir limon beş kuruşa satılır mı? Satınca satılır. Nitekim, pek çoğumuz limonu beş kuruşa almışızdır ve belki de hâlâ alıyoruz. Bunu satanlardan bir tanesini mahkemeye gitmekle, ihtikâr denilen şeyin önüne geçilmiş olur mu? Zannetmiyorum. Zaten ihtikârın ne olduğu belli değildir ki onun önüne geçmenin çaresini bulalım.

Diğer taraftan görüyoruz ki, fiat mürakabesi ile meşgul olan heyet veya heyetler tarafından esnaf için, alış fiatlarına yapılacak zamlar hakkında bazı normaler tayin edilmiş; Falan semtte filân yüzde şu kadar ve filân da bu kadar zammedecek. Acaba, bu nisbetler, hangi hesaba göre tesbit edilmiştir? Herhangi bir mal alış satan esnaf veya tacir için bir takım hesap unsurları vardır: Sabit masraflar, nisbi masraflar ve nihayet kendi kazanç hakkı. Dükkân kirası veya nakil masrafı sabit masraflardandır. Kese kâğıdı masrafı ise nisbidir. Mübayaaya fiatına yüzde şu kadar zammedip satış fiatı yapmak bahsinde bu unsurların aynı tesiri olur. Eğer bir esnaf, dükkânında günde yüz kilo mal satıyorsa onun dükkân kirası hesabı başka türlü olur, iki yüz kilo satıyorsa gene başka. Bunun gibi yüzde otuz zammeden bir dükkân sahibi eğer bu yüzdeyi mübayaaya kıymeti on kuruş olan bir maddeye zammediyorsa hesap başka, kıymeti iki kuruş olan bir maddeye zammediyorsa hesap başka olur. Birincide kifayeti ettiğini farzedebileceğimiz nisbet, ikinci hesabda, beş defa noksan olduğu için, sabit masrafı karşılamaya kâfi gelemez. Ve ilh ilh...

Küçük esnafa aid satış işlerinde bu tarzda basma kalıbı fiat mürakabesine benim bir türlü aklımla emiriyorum. Gâh müşteri olarak esnafın karşısına geçiyorum; gâh kendimi esnaf farzediyorum; gâh polis olup mürakabe vazifesini üzerine alıyorum; hülâsa, işin her tarafını tetkik ettikten sonra gene davayı halledemiyorum. Eğer, bu fiat mürakabe heyeti bu usul ile onu halledebilirse bunun bir mucize olacağı bence şüphesizdir.

Bu hükmü verdikten sonra da düşünüyorum: Acaba ihtikâr, bir limonu dört kuruşa değil de beş kuruşa satmaktan ibaret midir? Buna gelinceye kadar bir kalemede binlerce lira kazandıran muameleler yok mudur? Hepimiz pekâlâ biliriz ki birinci tarzdaki ihtikârlardan kırk yılda bir mahkemeye gidenler olsa bile ötekilerden yakayı ele verme müsallerine pek ender tesadüf edilir. Şu halde, fiat kontrolünün bu şeklini anlamak, benim için olduğu kadar herkes için de gayet müşkül bir mesele olarak tezahür eder.

Benim arada sırada daima perakende üzerinde durduğum bir nokta vardır: Perakendecilik sahasında fiat kontrolü, ancak perakendeciliğin bugünkü perişanlıktan kurtulması ve teşkilatlanması şartına mümkündür. Perakendecilik İstanbulda bugünkü tam manâlı perakendecilik, yani perişanlıkların muhafaza ettikçe onun kontrol, nisbeti tanzim edilmesine imkân yoktur. Hele, bu işin tatbikatına zabitanın memur edilmesi büsbütün yanlış, sakat ve daima kötü neticeler vermeye mahkûm bir usuldür. Eğer, fiatların tanzim edilmesi matlub ise mutlaka, her şeyden evvel, perakende ticaretinin tanzim edilmesine mümkün kılacak bir teşkilatlanma veya teşkilatlanma hareketine ihtiyaç vardır. Bu yapılmadıkça, ihtisab ağalardan devrinden gelme usullerinden iyi neticeler beklemek hata olur.

Denilebilir ki «senin bahsettiğin bu usul, uzun hazırlıklara ve binaların zamana muhtaç bir şeydir. Halbuki, bilhassa şu müstesna zamanlarda süratle bir şeyler yapılması bir zarurettir. Daha iyisi yapılmıyorsa, şimdiki bu usulle onun mücadele etmek kabahat mi olur?»

Eğer, bu eski usul ile çalışılmakta devam ederken modern usullerle derdin radikal surette halini temin edilecek yapıcı bir sistemle de işgal edildiyse görsen, bu tarzdaki bir mukabeleye hak verirdim. Fakat, mademki eskide ısrar edilirken yeniye dair hiçbir alâmet görülmüyorsa, şu halde ben her vakitki fikrimi bir kere daha ortaya atmayı bir vazife bilirim.

Resimli Makale :

Milattan 4 asır evvel Aristagora o vakte göre yapılmış bir dünya haritasını göstererek, İspartahlara şöyle söyledi:

«Yunan âlemi harikinde oturan insanlar barbardırlar, harbde cesur değildiler, buna mukabil hiç bir milletin malik olmadığı hazinelerine maliktirler. Altınları, gümüşleri, bronzları, işleme elbiseleri, koyunları ve esirleri vardır. Siz, ey İspartallılar, harb fenninin kusvasına varmış bulunuyorsunuz, isterseriz bütün bu servetler sizin olabilir. «Herodot'un tarihinden»

Herodot'un zamanında 1940 yılına kadar 24 asır geçmiş ve bu müddet zarfında insan her şeyden evvel esas fikrini saklamak ilmini öğrenmiştir. Bugün en haris devlet adamı dahi kürsüye çıkıp dünya haritası üzerinde yabancı ırkların malik oldukları toprakları göstererek:

Bütün bu servet kaynakları bizim olmalı, demez. Nutku yaldızlı, adeta peygamberanedir. Fakat esas fikri hep iktisadi üstünlüğü elde etmeye matuttur ve dünya anlaşmazlıkları da hep bu sebebden çıkar.

"Mete," nin heyecanlı sergüzeşti

(Baştarafı 1 inci sayfada)

Ediyordu. İspanyanın Barcelona limanına demirledik. İspanya müthiş bir kılık ve pahalılık içinde idi. Et yok, kahve yok, çay yok, sigara yok, hatla ekme yok. Bulunabilen etin kilosu 450 kuruş. Zeytinyağ 200 e... En adi sigara 60 kuruş. İspanyada derhal hükümetten ne yolda hareket etmem lazım geleceğini sordum. Hamulemizle beraber, İstanbula avdetimiz tebliğ edildi. Barcelonda kaldığımız müddet zarfında da mütareke aktedilmiş bulunuyordu. İspanyayı açık, kılık fakat Alman zaferine sarhoş olarak bıraktık, yola çıktık. Fakat kurtuluş kontrol gemileri bizi çevirdi:

— Stop şnyör kaptan! Dediler. Tam sekiz gün bekletildik. Sebep: Biliyor muyuz?

Hamuleyi İstanbulla değil de, Yafa'ya götürmemizden şüpheleniyorlardı. 8 gün karaya çıkmaya bile müsaade etmediler. İtalyada dolardan, İs. vjçre francından başka para gemicilerde. Bizde de bu paradan yoktu. Napollu bir dost imdada yetişmeseydi aç kalmıştık. Evvelki sabah Çanakkale Boğazından girerken gözlerimiz sevince yaşlarla dolmuştu. Hele Bursa vapuru bizi selâmlarken...

Vapurun üçüncü kaptanı Rahmi Kebelî harbe dair heyecanlı hikâve anlatıyor ve sözünü şöyle bağlıyordu:

Birek defalar tahtelbahirler, tavarelerle karşılaştık. Allah'a şükür güvnetmeye ve bordava resmedilen bayrağımızı görünce birsey yapmadılar. Telsiz memuru ilâve ediyor:

— Ben her gece sabaha kadar S. O. S. isareti veren vapurları dinliyorum. İngilizler bir hayli İtalyan gemisi hareyorlardı. Her gece bir çok gemi sulara dalyordu.

Vapurda bir de yolcu bulunmak istilirdi. İneltereden gelen Karakaş isimli bu tüccar genç de şunları anlatıyordu:

— Haziranın 3 ündenberi yolcu bulunm. Liverpooldan bir Japon gemisine bindim. Akdeniz volcularını Barselona'ya çıkardı. Hatıra hayale gelmez müşkülât içinde tam bir ay kaldım. Orada Mete vapuru imdada yetişti. Mesinada 8 gün bekledik. Cekmediğimiz kalmadı. Çok sükr Türkkiye kavuştum, tam bir buçuk ayda.

Vapurun etrafını sandallarla mürettebatın aileleri sarmıştı. Altı aylık hasreti daha fazla uzatmaya gönlümüz razı olmadı, ayrıldık.

Nusret Safa Coskun

Hatıralar Arasında Büyük Harbe nasıl girdik?

YAZAN Halid Ziya Uşaklıgil

Kümet nihayet bunlar Almanlardan satın aldığı yolunda en safderun olanları bile aldatamıyacak bir cevap verdi. Buna mukabil İngilizlerle Fransızlar gene Türkleri karşı tarafta görmek istemiyerek bu çocukca cevabı kâfi bulmak müsamahasını gösterdiler. İş belki bu noktada da kalabilirdi.

Mahmud Şevketin katli fe-ciasından sonra sadaret mevkiine gelen Said Halim Paşa da bu noktada kalmak azminde idi diye farzlanabilir. Mahmud Şevket sağ olsaydı ne yapardı, o da Almanya muhib olmakla beraber memleketin menfaatini daha iyi takdir eder ve ona göre bir hareket hattı çizmek azmini gösterirdi zannedilebilir.

Said Halim Paşanın İtilâf devletlerine verdiği teminat da bu zeminde iken pek necib evsafı haiz olan ve asaleti kibaranesinden asla ayrılmayan bu zat, tarafından verilen teminatın infisahına kadar giyildi.

Ben bu Karadeniz faciasını haber alınca o gün köyümden kayıdsızca, fütursuzca kalmaya muktedir olamayarak şehre inmek ve gidip Talâtî görmek istedim. Ne için? Bunun ne faydası olabiliirdi? Ok yaydan çıkmıştı, vak'ayı geri çevirmeye imkân yoktu, imkân olsaydı bile onu yapabilecek olan ferdi bir teşebbüs kimin tarafından vukuğa gelebilirdi? İşte beni şehre inmeğe ve Talâtî görmeğe sevkeden his ancak bir teccüstün ibaretti. Enverin hükümet refiklerini arkasından sürükleyişinde beni en ziyade hayretlere düşüren onların arasında Talâtî de bulunmasıydı. Onu görmek hissiyenilemecek bir ihtiyaç hisedisime de ancak bir istihnak merakı âmil oluyordu: Nasıl olmuştu da Talât böyle sürüklenmişti?

Dahiliye nezaretinde, türlü meşguliyet arasında beni kabul etti. Ben hemen, vaktini israf etmek istemiyerek: — Ne yaptınız?.. Buna nasıl karar verdiniz?.. dedim.

(Devamı 7 nci sayfada)

ahmakların bile inanamıyacakları şeylere kulak asan bulunamadı.

Ahvalin iç yüzüne vâkıf olanlar hep hükmettiler ki memleketin başına uzun bir mesaiyo silsilesi getirecek olan bu çulğunluğun mes'uliyeti herkesten ziyade Envere aiddir. Pek ziyade ikbal ve ıstihara haris olan ve küçük rütbede bir zabıt iken nasılsa seri adımlarla atıyla atıyla harbiye nazırlığına kadar yükselmek yolunu bulan bu genç adam, görgüsünün, bilgisinin fıkdanına mukabil nefesine ölçülemeyecek kadar geniş mikyasta bir itimad ile, hele Almanya hakkında müfrit bir temayülle bütün vatani arkasına takmış ve bir uçuruma doğru yuvarlanmış oluyordu.

Bu zaman öyle bir vaziyette idik ki ne bir tarafa, ne diğer cihete temayül göstermemek, iki taraftan Boğazları aşlamıyacak birer sed halinde tutarak harb müsibetinden uzak kalmak pek mümkündü. Mümkündü, eğer Alman nüfuz altında kendi ihtiyarımızla girmiş olsaydıydık. Bu cinnete mukabil Almanya bize karşı bir cazibe tesirini yapabilecek taahhüdata girişmiş, yahud, diğer taraf harb dışında kalmamıza imkân bırakıyacak bir tehdid manasile karşımıza dikilmiş olsaydıydık. İttihaz edilen hattı harekete bir özürlük bulmak mümkün olabiliirdi. Bu da yoktu. Yalnız muhakkak olan ve bedahatle görünen bir atf vardı. Ne yazık ki buna görecek kadar bir uyumluluk bulunmadı, ve, artık özüne geçilemeyecek bir karsıya içinde sürüklenerek koca Türk saltanatının infisahına kadar giyildi.

Ben bu Karadeniz faciasını haber alınca o gün köyümden kayıdsızca, fütursuzca kalmaya muktedir olamayarak şehre inmek ve gidip Talâtî görmek istedim. Ne için? Bunun ne faydası olabiliirdi? Ok yaydan çıkmıştı, vak'ayı geri çevirmeye imkân yoktu, imkân olsaydı bile onu yapabilecek olan ferdi bir teşebbüs kimin tarafından vukuğa gelebilirdi? İşte beni şehre inmeğe ve Talâtî görmeğe sevkeden his ancak bir teccüstün ibaretti. Enverin hükümet refiklerini arkasından sürükleyişinde beni en ziyade hayretlere düşüren onların arasında Talâtî de bulunmasıydı. Onu görmek hissiyenilemecek bir ihtiyaç hisedisime de ancak bir istihnak merakı âmil oluyordu: Nasıl olmuştu da Talât böyle sürüklenmişti?

Dahiliye nezaretinde, türlü meşguliyet arasında beni kabul etti. Ben hemen, vaktini israf etmek istemiyerek: — Ne yaptınız?.. Buna nasıl karar verdiniz?.. dedim.

(Devamı 7 nci sayfada)

Sözün kısası Kavuna dair

E. Ekrem Talu

Karpuzun amcazadesidir. Esasen, ikisi de aynı soy adını taşıyor ve Bostan itilâk olunurlar.

Kavun, karpuzla nazaran daha kıbar, daha asıldır. Hiç bir vakit ötekî kadar iptizale uğramaz. Sırık arabalarına düştüğü nadiren vâkidir.

Gene karpuzla nazaran, daha geç kendini gösterir. Önce top atan namı altında ve sağırla dibinden kırılmış gayri müsellâh bir kelle şeklinde zuhur eder. O vakit çok kokulu, fakat ekseriyetle tatsızdır. Lezzeti kabakla hiyar arasında bir şeydir. Nazik mideler üzerinde müshil tesiri yapar.

Daha soraları, mis gibi yerlisi çıkar. Bu yerli kavunlar biçimsiz, kabukları pürçük pürçük, çok defa çalâk, irili ufaklı, lâkin leziz mi lezizdir. Kesildiği zaman ortahığı nefis bir koku sarar. Kavun içi dedimiz cazib, tatlı renk işte bu yerli kavunun etinin rengidir.

Sonbahara doğru piyasamıza Kırkağaçın, Balıkesirin, her biri birer bal peteği kadar tatlı, sulu, yumuşak kavunları gelmeye başlar. Bunlar, akşamcılığ âdetâ bir ayın mertebesine çıkarın, rakiyi adab ve erkânile kullanan, keyif ehli, safa erbâbı kimselerin ötedenberi kıymet verdikleri sevdiikleri, sofralarından eksik etmedikleri mezidir.

Bektaşının sözü malûm: Kavun ile rakiyi yan yana koymuş da dermiş ki: — Yarabbi! Mademki rakiyi haram edecektin, bu mübarek kavunu ne diye yarattırısın?

Şimdi emsalı gitgide nadirleşen o eski, erbab akamcalar ve bu meyan, da rahmetli İstâdam Ahmed Rasim, dem sofrasında kavunu mutlak bulundurdu.

Şu hikâyeyi de ondan dinlemistim: «Padişah dördüncü Murad rakiyi yasak etmiş. Yasağın tutulup tutulmadığını da bizzat kontrol etmek ve şehirden tebdil gezerek, yakaladığı ayyaşları şiddetle cezalandırmak âdeti imiş.

Bir gün, muharrirleri demisler ki: — Padişahım! Senin bu yasağın nafliedir. Zira, onu tutmayıp gençlerin başında senin sadrazamın geliyor.

(Devamı 7 nci sayfada)

Sabahtan Sabaha

Fikirci yerine işçi

Gazetelerde sık sık şu şekilde temenniler ve haberler çıkar: — «Falan kasaba halkı lise istiyor. Falan kazada orta mektebe ihtiyaç vardır.»

Maarif Vekâleti bu istekleri bütçesinin müsaadesi nisbetinde yerine getirmeye çalışır. Bir kaç yıl içinde memleketin muhtelif noktalarında birçok orta mektep ve lise açılmıştır. Bu istekler halkta okuma hevesi nin hararetini gösterdiği için takdire lâyıktır.

Lâyıktrı amma orta mektep veyahud iise açmak beş on oda, li bir bina bulup içine yirmi, otuz sıra koymaktan ibaret değildir. Mektep binadan, sıradan evvel muallim demektir. Meslek mekteplerinden yetişmiş kuvvet, li bir muallim kadrosu olmadıkça açılan liselerden fayda beklenemez. Nitekim etrafı düşünmeden açılan orta mektep ve liselerden alınan tecrübeler bunu meydana çıkarmıştır.

Dün de (Van) dan gelen bir telgraf bu kasabamızın da bir liseye ihtiyacı olduğunu anlatıyordu. Vekâlet bütün bu talepleri karşılamaya çalışıyor. Hattadır. Bize orta mektep ve liseden ziyade bol malzemeli, iyi teşkilâtli sanayi mektebi lâzımdır. Vanda açacağımız lise bize ne seviyede bir gençlik yetiştirecek. Okur, yazar, fakat meselâ elektrik kablosunu tamirden âciz, gözü hükümet kâpsında bir gençlik. Her tahsil devri sonunda hükümet dairelerini ve hususi müesseseleri kapı kapı döşeyiş istiyen gençleri gördükçe derme çatma vasıtalarla açacağımız yeni liselerin memleketine ne kazandıracamı düşünmekte haklıyız.

İsrarla üzerinde durduğum fikir şudur: Bize liseden fazla pratik san'at öğrenen ve yetiştirildiği gençleri derhal memleketin hareketli hayat sahasında iş sahibi yapabilmeye sanayi mektepleri lâzımdır. Türkiye güttükçe endüstri memleketi oluyor. Elektrik, gaz ve motörlü vasıtalar en hüca işlere yayılıyor, bu tesisat işletecek lise mezunları değil san'at erbâbidir.

Buehan Cahid

İSTER İNAN, İSTER İNANMA!

Gazete 24 saatliktir, derler. Eğer bu doğruysa memleketimizde 24 saatlik tarihin ne kaydettiğini anlamak için fazla zaman sarfetmeye lüzum yoktur; bütün vak'aları küçük hacimde bir kitabın bir yaprağının dörtte biri kadar bir yere sıkıştırmak kabildir. Bir misal mi istiyorsunuz, dün çıkan gazetelerden İlaletayın birini alarak başlıklarını okuyunuz, neticede hatırlanıza kalacak vak'alar şunlardan ibarettir:

Ticaret Vekili Mersine tetkikat yapmaya gitti, Maarif Vekili Ahmed Mithat merhumdan kalan kitabının umumî kütüphanelerden biri için

satın alınıp alınmayacaklarını tetkik ettirmeye karar verdi. Bir spor bayramı ve bir at yarışı yapıldı, Elmadağında bir araba devrildi. İki Ali arasında kavga çıktı, bir oğlan çocuğu yokuştan, bir kız çocuğu da duvardan düştü...

Gazetenin 24 saatlik bir tarih olduğu iddiası doğru ise bu tarihin memleketimizde 24 saat için kaydettiği hareket ve hayat bundan ibarettir. Yahud da gazetelerimiz 24 saatliktir tesbitte ancak bu kadar muvaffak olmaktadır.

İSTER İNAN, İSTER İNANMA!

Telgraf, Telefon Ve Telsiz Haberleri

Başvekil Ankarada

Refik Saydam istasyonda Meclis Reisi ve Vekiller tarafından karşılandı

Ankara, 29 (A.A.) — Başvekil Dr. Refik Saydam bu sabah ekspresle bağlanan hususî vagonla şehrimize avdet etmiştir. İstasyonda Büyük Millet Meclisi Reisi Abdülhalik Renda, Vekiller,

Halk Partisi Umumi Kâtibi Dr. Fikri Tuzer, Halk Partisi yüksek erkânı, pek çok mebuslar, Hariciye Vekâleti erkânı, Divanı Muhasebat ve Devlet Şûrası reisleri vesair birçok yüksek zevat tarafından istikbal edilmiştir.

İzmir ve havalisinde birçok kıymetli eski eserler meydana çıkarıldı

İzmir, 29 (A.A.) — İzmir müzesi müdürü Foça, Menemen ve Selçuk havalisinde ve Kusadasında çıkan bazı eski eserleri teftih için yaptığı seyahatten avdet etmiştir. Geronköy, Ulucak ve Belevinde çıkan eserlerin Roma ve Bizans devirlerine ait eserler olduğu anlaşılmıştır. İşlerindeki bazı küçük parçaları İzmir getirilmiştir. Menemenin Suzbeyli köyünde de bir tarla kazılırken mermer bir levha üzerine ka-

bartına olarak hakkedilmiş bir İran süvari cenâverinin heykeli bulunmuştur. Bu eserin Daranın Anadolu istilâsı devirlerine aid olduğu zannedilmektedir. Araştırmalar esnasında Çamlıkta da aralarında bir güneş saati, kabartma bir kadın ve oturmuş bir erkek heykeli bulunan mermer eserler bulunmuştur. Bunlar da Selçuk müzesine sevkedilmiştir.

Mücadeleye devam eden Fransız hava ve denizcileri

Kahire 29 (A.A.) — Şarki Afrikada arkadaşları İngiliz hava kuvvetleri yanında Fransız pilot ve mürettebatının harekâta iştirak etmekte oldukları bugünkü İngiliz hava kuvvetleri kumandanlığının tebliğinden anlaşılmaktadır.

Fransız bahriyelileri tekrar çalışıyor

Londra 29 (A.A.) — Reuter: Meknes ile Fransaya dönmekte olan bir kaç yüz Fransız bahriyelisi, hâlen amiral Muselier'in kumandasındaki "ehir Fransız bahriyesi"nde çalışmaya karar vermişlerdir. Fil-hakika Meknes'in torpillenmesi, bunların nefretini muhib olmuştur. Bunların hattı hareketinin diğer arkadaşları ve Fransaya dönmek için bekleyen diğer Fransız bahriyelileri için misal teşkil etmesi pek muhtemeldir.

Nevyorkta sıcaklar bir günde 13 kişiyi öldürdü

Nevyork 29 (A.A.) — Steak dalgası, telefata sebebiyet vermekte devam ediyor. Yalnız dün gün Nevyorkta güneş çarpması neticesinde 13 kişi telef olmuştur.

Kadın polislerimizin gösterdikleri muvaffakiyet

(Başarafa 1 inci sayfada) termetken çekinmezler, peşine düştikleri sabıkalı yakalamak için onlarla çarpışmayı dahi göze alırlar. Adli tahkikatta, cinayet hâdiselerinin takibinde, kaçakçılık, falçılık ve üfürükçülük cürümüşudlarının tertibinde kadın polislerimizin mühim vazifeler almaktadır.

Geçenlerde bir gece muvaffakiyetli bir cürümüşud sonunda Unkapanı köprüsünde 45 kilo morfinle ve bütün azalarile yakalanan beyaz zehir kaçakçılarının derdestlerinde en mühim rolü bir kadın polisimiz ifa etmiştir.

Bu genç ve cesur memur, hafifmeşre bir kadın rolü oynamak suretille bu sebebe efradile tanışmış, aralarında bulunmuş ve nihayet tam morfinler diğer bir kaçakçıya satılmak üzere iken, arkadaşlarını haberdar ederek sabıkalıların suçüstü yakalanmalarına âmil olmuştur. Diğer bir kadın memur da, bir müddet evvel bir üfürükçüye giderek saadil bir kadın tavri takımmış: "Kocam beni sevmiyor, ne olursa senden olur, bana bir şirinlik musakası yaz" demiştir.

İhtiyar üfürükçü, bu masum tazecige özene bezene bir muska yazmış ve kendisinden bir hayli para aldıktan sonra da muskayı kadın memurun şapkasına itina ile yerleştirmiş: "Haydi kızım Allah seni simdiye kadar koruyacaktır" diyerek basından sıvırmak istemiştir. Tabii bu dolandırıcının daha bu süzleri tekvülmeden yakalanarak mahkemeye verildiğini ilâve ve lü-

Makineye verilirken

(Başarafa 1 inci sayfada) 272 İngiliz çocuğu Nevyorka vasil oldu

Nevyork 30 (A.A.) — D. N. B. bildiriyor: Aileleri refakatinde seyahat eden 272 İngiliz çocuğu ve bayan Tabouis, Cunard Line kumpanyasının Britannique vapuru ile buraya muvasalat etmişlerdir. Çocuklar İngilizlerle mütefeff ailelerine mensubdur. Diğer bir çocuk kafilesi de Calmeronia İngiliz gemisine gelmiştir.

Estonyayı terk edecekler hakkında bir karar

Tallin 30 (A.A.) — Bugün neşredilen bir kararnameye nazaran polisten müsaade almadıkça yabancılar Estonyayı terkedemeyeceklerdir. Bu memnuiyet sefaret ve konsolosluk memurlarına şâmil değildir.

Raval 30 (A.A.) — D. N. B. bildiriyor: İngiliz - Litvanya kültür cemiyetinin lâgvi kararlaştırılmıştır.

Litvanyada ecnebler hakkındaki yeni tedbirler

Kaunas 30 (A.A.) — D. N. B. bildiriyor: Litvanya dahiliye nezaretinin neşrettiği bir kararnameye nazaran memleket dahilinde 1 Temmuzdan memleket haricinde 29 Temmuzdan evvel Litvanya vizesi almış ecneblerin Litvanyaya girmesine mâni olunacaktır.

Fransada Alman ve İtalyan tebaalarına karşı alınan tedbirler

Vichy 30 (A.A.) — Havas bildiriyor: Bu sabah çıkan resmi gazetede intişar eden iki kararname ile harbin başlangıcında Alman ve İtalyan tebaalarına karşı alınan tekâfili harbiye tedbirleri kaldırılmıştır.

Avam Kamarasında bugünkü mühim toplantı

Londra 29 (A.A.) — Royterin diplomatik muharririnin bildirdiğine göre, Avam Kamarasında yarın harici siyaset meseleleri hakkında mühim bir müzakere yapılacaktır. Bu müzakerenin aleni bir celsede mi, yoksa gizli bir celsede mi cereyan edeceği henüz tekkik olunmaktadır. Bu hususta bu ana akadardır karar verilmemiştir.

Bu müzakere esnasında Çörçilin söz almaya beklemediği. Eğer söz alırsa, Çörçil, başvekil statü ile harici siyaset meseleleri üzerinde ilk nutkunu söyleyecektir.

İngiliz istihbarat nazirile Lord Gort Afrikaya gitmişler

Londra, 29 (A.A.) — Royter: Fransadan alınan haberlere göre, Vichy hükümeti sabık dahiliye nazırı Mandeli simali Afrikada iken İngiliz hükümeti ile temasa girmiş olmak suçuyla muhakeme ettirmek niyetindedir.

Londra salâhiyyet mahfelleri, hâdiseler hakkında aşağıdaki tafsilâtı vermektedir:

İngiliz istihbarat nazırı Duff Cooper, bazı yüksek Fransız devlet adamlarının simali Afrikada bulduklarını öğrendiği üzerine bu zevatı şahsan tanıdığı için kendilerile temasa geçmek için refakatinde general Lord Cort olduğu balde tayyare ile simali Afrikaya hareket etmiştir. Duff Cooper simali Afrika-ya vâsil olunca, mahalli makamlar, bu zevatla temasa geçilmeye çalışılmamış hoş görmeyeceklerini kendisine bildirmişlerdir. Bunun üzerine Duff Cooper, ne Mandel, ne de diğer nazırlar ile temasa geçmeden

Siyaset ALEMİNDE

Son siyasî konuşmalar Yazarı Selim Ragıp Emeç

Yalnız İngiliz matbuatının değil, Avrupada az çok istiklâl sahibi bulunan memleketlere mensub gazetelerin de bir müddet-tenberi Balkan işleriyle meşgul olup bunların üzerinde durduklarını görürüz. Çünkü, bu muntakada, göze çarpan dikkate değer siyasî bir kaynaşma vardır. Rumen nazırlarının Almanyayı ziyaretleri, onları Bulgar nazırlarının takib eylemesi, daha sonra Slovakya erkânının Alman ricaline müllâki olmaları dikkati çeken günün başlıca vâkialarıdır.

Almanyanın son zamanda Balkan meseleleriyle bu derece sıkı surette alakadar olmasının sebebi kavramak biraz güç gibidir. Bilhassa İngilizlere karşı bir taarruz beklen-diği şu sırada. Fakat son muharebeler esnasında büyük ilk madde stokları sarfeden Almanyanın, bir taraftan bu stokların tamamlanması, diğer taraftan İngiltere ile devam edecek harbe bunların arkasından kesilmemesinde büyük ve hayati menfaati vardır. Bundan dolayı ki Balkanlar sulhünün her şeyden evvel halelden masun kalması lâzımdır. Bu da Romanyanın Bulgaristanla, Macaristanla Romanya ile harbe tutuşmaları ile kabilirdir. Bu ise, ancak muhlisane bir surette konuşmakla mümkün olabilir. Bulgaristanla Macaristanın Alman davasına karşı sempatik davranmalarına mukabil Romanyanın vaziyeti İngiliz - Fransız davasına müteveccih ve müzahir idi. Kit'avi Avrupada Almanyaya müzaffer olunca, bu iki devlet, uğradıklarının iddia ettikleri haksızlığın tamirini isteniyeye başladılar. Onların, bilhassa davacı oldukları memleket Romanyadır. Romanya ise, bugün, Almanyaya için mühim bir petrol kaynağıdır. Romanyaya karşı yapılacak bir hareket Rumen petrol kuyularının uzun zaman işe yaramaz bir hale gelmesini mücib olabilir. Almanyaya, işte bundan dolayı bu işe el koymuştur. Taraflar arasında bir nevi mutavassat rolü oynamaktadır. Başlıca isteği Balkanlarda harbin olmamasıdır. İngiltereye karşı yapılacak taarruzdan evvel bir revî geri emniyet tertibatı olarak tavsif edilen bu konuşmaların derhal fiili tezahür gösterip göstermeyeceği ayrı bir meseledir.

Selim Ragıp Emeç

Bir İngiliz torpidosu battı

Londra 29 (A.A.) — Amirallik dairesinin tebliği: Wren torpidosu muhribi, düşman faaliyet neticesinde batmıştır. Wren'e, düşman hava kuvvetleriyle karakol gezen torpido muhribelerimiz arasında da vukua gelen bir çarpışma esnasında bir bomba isabet etmiş ve bunun neticesinde batmıştır. Bu çarpışma esnasında torpido muhribelerimizden diğer birisi Montrose torpido muhribi, iki düşman bombardıman tayyaresi düşürmüştür.

Çemberlayn ameliyat oldu

Londra, 29 (A.A.) — Royter: Çemberlaynın bugün girdiği klinik tarafından bu akşam neşredilen bir bülten nazaran barsak tıkanması arazından ameliyatı muvaffakiyetle neticelenmiştir. Hastanın ameliyattan soara hali memnuriyet vericidir. İki üç haftaya kadar Çemberlaynın iş başına geçebileceği tahmin edilmektedir.

Polis müdür ve müfettişliklerinde yeni nakil ve tayinler

Ankara, 29 (Hususî) — Polis müfettişlerinden Şerif Nimet Eskişehir Emniyet Müdürlüğüne, merkezde çalışan polis müfettişliğine, merkezden Kemalettin Artuç ile Şevki Durak İstanbul ikinci sınıf emniyet amirliklerine, İstanbul emniyet amirliğinde Tahsin Niğde emniyet amirliğine, İstanbul emniyet amirliğinden Süleyman Sırrı İstanbul polis müfettişliğine tayin edilmişlerdir.

Ziraat Vekilinin tetkikleri

Vekil Konya ovasının bir kısmını sulayan Beyşehir gölünü ve barajını gezdi, muhtelif yerlerde köylü ile görüşmeler yaptı

Konya 29 (A.A.) — Şehrimizde bulunan Ziraat Vekili Muhlis Erkmen dün yanında valimiz olduğu halde Beyşehir, Seydişehir ve havalisinde tetkiklerde bulunmuş ve akşam tekrar Konyaya dönmüştür.

Ziraat Vekili bu tetkikleri esnasında Konya ovasının bir kısmının sulama teslatı membaı olan Beyşehir gölünü ve barajını irva ve iska teşkilâtine teslatını teftiş eylemiş ve müteakben Seydişehir kazasına gi-

derek ovanın iska işle alakası bulunan Seydişehir Sugla gölünü gözden geçirmiştir.

Muhlis Erkmen Beyşehir ve Seydişehir Halkevierinde halkla zirai vaziyet ve ihtiyaçlar etrafında görüşmelerde bulunmuş ve dilekelerini tesbit eylemiştir.

Dönüşte Doğanbey nahiye merkezine ve köylere uğrayan Ziraat Vekili buralarda da halkla temas etmiş ve kendilerile görüşmüştür.

İzmir çiftçisi harmanını 15 güne kadar kaldırıyor

İzmir 29 (A.A.) — Vilâyet dahilindeki çiftçiler bu sene harmanlarını on beş güne kadar tamamen kaldırmış olacaktırlar. Bunun için iktiza eden bütün tedbirler alınmıştır. Ziraat Vekâletinin Bergamada selektörü o-

radaki hububat tohumluklarını 1 Ağustosun itibaren temizleyip ilaçlamaya başlayacaktır. Bu sene o havaya ekilen bütün tohumluklar temizlenmiş ve ilaçlanmış olacaktır.

Millî Şef dün Nafia Vekilini kabul etti

(Başarafa 1 inci sayfada)

kili öğleye doğru vilâyete giderek Vali ve Belediye Reisi Dr. Lötifi Kırdan ziyareti etmiş ve bir müddet görüşmüştür. Vekil öğle yemeğini Vali ve Belediye Reisi ile yeni açılan Galata yolcu salonu lokantasında yemiştir. Vekil dün akşama doğru Floryaya giderek Millî Şef tarafından kabul olmuştur.

General Ali Fuad dün kendisiyle görüşen bir muharririmize seyahati hakkında şunları söylemiştir:

Trakyada tetkikler yapmak üzere bu sabah Ankaradan geldim. Burada kısa bir müddet kaldıktan sonra Trakya hareket edeceğim. Trakyanın muhtelif muntakalarında bütün nafia işlerini teftiş ederek alâkadarlardap izahat alacağım. Bu seyahatim birkaç gün devam edecektir. Trakyadan döndükten sonra İstanbulda da tetkiklerde bulunacağım.

Nafia Vekili bu sabah refakatinde Vekâlet yolları dairesi reisi olduğu halde Trakya hareket ederek tetkiklerine başlayacak, ve yakın yolları teftiş ettikten sonra, akşam şehrimizde dönecektir.

Vekil yarı tekrar Trakyaya gidecek ve birkaç gün Trakyanın muhtelif muntakalarında teftişler yapacaktır.

Adliye Vekili dün de tetkiklerine devam etti

Şehrimizde bulunan Adliye Vekili Fethi Okyar, dün saat 11 de

İstanbul adliyesini ziyareti ederek, adli işler etrafındaki tetkiklerine devam etmiştir.

Vekil, müddeiumumi Hikmet Onatın odasında bir müddet meşgul olarak, mahkemelerin sürati meselesi etrafında yeni bazı direktifler vermiştir. Bu arada, ufak tefek sebeblerle davaların talike uğramaması, taliklere sebebiyet veren bazı idari kayıdelerin kaldırılması etrafında görüşülmüştür.

Vekil, bundan sonra Ankaradan şehrimize gelen ve dün saat dokuzdan bir kaç saat adliyede meşgul olan Adliye Müstesarı Selim Nafizle müddeiumuminin odasında uzun bir görüşme yapmıştır.

Bu görüşme esnasında, Adliye Vekilinin son tetkik ve teftişlerinden aldığı neticelerin mevzuabahu edildiği tahmin olunmaktadır.

Fethi Okyar, öğle vakti adliyeden ayrılış ve müddeiumumi tarafından teşyi edilmiştir. Vekilin dünkü tetkik ve temaslari sırasında bususî kalem müdürü Şakir Aksu da hazır bulunmuştur.

Bu tetkikler sonunda, Fethi Okyarın Ankaraya avdetini müteakib bilhassa mahkemelerde sürati ve işlerin birikmemesini temin edecek esaslı kararlar verileceği anlaşılmaktadır.

Adliye Müstesarı da dün adliyede idari birçok işlerle meşgul olmuş, bu arada icra ve ticaret hâkimleriyle temaslarda bulunarak, kendilerinden izahat almıştır.

Ankara hukuk fakültesine alınacak yatılı, parasız talebe

Ankara, 29 (Hususî) — Ankara Hukuk Fakültesinde Adliye Vekâleti namına okutulacak yatılı, parasız talebenin yarısını hâkim çocukları teşkil edecektir. Bunlardan liseyi en iyi derecede bitirenler imtihansız olarak kabul edilecekler, diğer yarısı bu şeraiti haiz olmayanlar arasında imtihanla alınacaktır. Bu sene Vekâlet namına okutulacak talebenin sayısı yüz kadar olacaktır.

Deniz Harb Okulunda merasim

Bu yıl Deniz Harbiyesini bitiren ve asteğmen olarak donanmamıza itihak edecek olan 36 gence bugün and içme merasiminden sonra diplomaları verilecektir. Merasim saat 14 te Heybelide Deniz okulunda yapılacaktır. Davetlilerle merasime israk edecekler saat 12 de köprüden kalkan vapurla Adaya gidebileceklerdir.

Rumen nazırları döndü İer Bükreş 29 (A.A.) — Başvekil G. gurtu ve hariciye nazırı Manollesku, Almanyaya ve İtalyaya seyahatlerinden bu sabah saat 10 da Bükreşe dönmüşlerdir.

Fransada harb mesullerini araştırarak yüksek mahkeme

Vichy, 29 (A.A.) — Havas bildiriyor: Saat 18.20 de toplanan nazırlar heyeti 1939 Eylülde sulh halinden harb haline geçişin doğan mesuliyetler meselesini tetkik etmiştir. Heyet bir yüksek mahkeme ihdasına müteallik projeyi kabul etmiştir.

İngiliz tayyarelerinin Almanyaya akınları

Londra, 29 (A.A.) — Royter: Hava nezareti tebliği: Bombardman tayyarelerimiz, simali ve garbi Almanyadaki askerî hedeflerin bombardımanına devam etmişlerdir. Bu hedefler ezünde, petrol depoları, doklar ve emtia garlarıdır. Bunlardan başka Almanyada, Holanda'da, Belçikada ve Fransanın simalinde 17 tayyare meydana da bombalanmıştır. Tayyarelerimizden üçü üssüne dönmemiştir. Sabih müdâfaasına mensub tayyarelerimiz, Çarberug petrol depolarını yeniden dün gece bombardıman etmişler ve birçok yangın çıkartmışlardır. Tayyarelerimiz salimen dönmüşlerdir.

Nakleden: Muazzez Tahsin Berkant

— Hanımefendi saat kaçta çıktı?

— Dörde doğru efendim.

— Şimdi saat altına geliyor. Ne zaman döneceğini söylemedi mi?

— Hayır efendim.

— Mehpere Hanımın hastalığının ne olduğuna dair bir şey dedi mi?

— Bir şey demedi amma Hanımefendinin telaşından ve halinden onun ağır hasta olduğunu anladım.

— Peki, teşekkür ederim. Şimdi telefon edip vaziyeti anlarım.

O dakikaya kadar karısını telefonda aramasının sebebi, onun hareketini kontrol ediyor - muş hissini tevliid etmemek içindi.

Lâkin şimdi, evine gelen bir kocanın kayıvalıdesinin hasta olduğunu işitip karısının da onu görmeye gittiğini haber alması üzerine bununla alakadar olmasının gayet tabii olduğuna hükmediyordu.

Hizmetçi dışarı çıkınca telefonu açtı... Bir düdük, bir çınçırak, ve çok neş'eli bir «allo!» ile beraber gelen uzak kahkahalar ve sesler...

Bu neş'eli kahkahalardan biri de mutlaka Mehpere Hanımın idi. Halbuki, o rahatsız olduğu için Zeynebi yanına çağırması ve genç kızın hâlâ avdet etmediğine bakılırsa kadının ciddi ağır hasta olduğu anlaşılıyordu. O halde bu curcuna ne idi? Yoksa yanlış bir numara mı çevirmişti? Yoksa? Yoksa?

Binbir çığır düşünce bir saniye içinde beyninden bir kasırga halinde geçti ve genç adam, ahizeyi tutan elinin titrediğini, saçlarının kökünden soğuk bir ter fışkırdığını hissetti.

Hayır, Zeynebi böyle şüpheler altında bulundurmamak çok çirkin bir hareketti. Mutlaka numara yanlıştı.

Telin öteki ucunda, çatlak bir kadın sesi tekrar «allo!» dedi.

— Orası aresidir efendim?

— Mehpere Hanımın evi.. siz kimsiniz?

Halûk bu defa daha müthiş bir hisle kalbinin burkulduğunu hissederek cevap verdi:

— Ben Halûk Gökalp... Mehpere Hanımın rahatsızlığını haber aldım.. şimdi nasıldır?

Uzunca bir sükût.. mutlaka öteki taraftaki kadın elile ahizeyi kapatıp konuşuyordu.

— Allo! Mehpere Hanımın nasıl olduğunu soruyorum. Siz kimsiniz?

— Şimdi uyuyorlar efendim. Ben bir apartman konuşuyorum..

— O halde Zeyneb Hanımı çağırın mı?

— Zeyneb Hanımı mı?

Gene bir sükût... Halûk saçaklarının öfke ile attığını hissediyor, celerini sıkıyordu. Bu defa telefonun diğer başındaki kadın sesi değişti.. şimdi Mehpere Hanımın hizmetçisi konuşuyordu.

— Siz misiniz beyefendi? Hanımefendi bir parça daldı şimdi..

— Zeyneb Hanımı telefonla çağır...

— Şey.. efendim.. Zeyneb Hanım doktor almağa gitmişti..

— Gelmedi.. Annesi çok rahatsız olduğu için beki bu geceyi de burada geçirecek...

Halûk kaşlarını çatı. Ortan bir oyun oynandığını anlamıştı fakat bu vaziyet karşısında ve ısrarla bir şey öğrenemiyorduğini bildiği için bu defa o da aynı leye baş vurmağı münasib gördü ve gayet endişeli bir sesle sordu:

— Öyle mi? demek hanımefendide ağır hasta.. o halde belki erkeğe ihtiyaç olur. Ben hastaneye geleyim.

Bu sefer hizmetçinin sesini büyük bir telâş belirdi.

— Sakın rahatsız olmayın beyefendicim, ben sokak işlerini yürütürüm, Zeyneb Hanım da hanımın yanında kalır. Size hiç ihtiyacınız yok..

— Peki.. selâm söyle..

Bu kısa cevabdan sonra Hanımefendi telefonu kapadı, merdivenleri geçip beşer atılarak sokağa fırladı ve otomobiline girdiği gibi süratle Mehpere Hanımın yanına doğru yollandı. Artık hiç şüphesi kalmamıştı. Orada gayri tabii bir şeyler cereyan ediyordu.

Ancak, saniieler geçtikçe, evvel kalbine Zeynebe'nin duyduğu öfkenin yerine büyük endişe kaım oluyordu, karısının tehlike içinde olduğunu, gurur ve hissi kablelvuku kendisine fışkırtıyordu. Ne oluyordu? Zeynebe'nin rede idi? Bu tehlikenin mahiyetini ne idi? Buna cevap veremeyen kalbinin titrediğini hissediyordu.

İhtiyaten arabasını kayırmak istemeyen apartmanından biraz uzakta durdurdu, merdivenleri geçip beşer çıkarak dairenin kapısına vardı ve içeridekilerin sesini davet etmemek için sesini çile bastı. Bu hile faydalandı derhal gösterdi. Hizmetçi de kapıyı açtı. O zaman Hanımefendi evvelki nezaketini tamamiyle unutarak kadına bir şey söylemeden doğrudan salonun kapısını açıp içeriye girdi. Arkasından hizmetçi, büyük bir korku ve telaş içinde bağıyordu:

— Hanımefendi, Halûk geldi.

Damadını görür görmez Mehpere Hanım kanapeye üzerine dizlerine bir kâle örttü; fakat Halûk bu oyunlara aldırış etmedi, halde değildi. Hiç bir mukadderat demeye lüzum görmeden, Hanımefendi bir sesle sordu:

— Zeyneb nerede?

Şişman kadın, cevap veremeyen yerde, inlemeğe başladı.

— Çabuk söyleyiniz diyordu Zeyneb nerede?

— Dur çocuğum, evvelâ ben nîm hastalığımı sor!

— Zeyneb nerede diyordu size? (Arkası var)

Yeni bir bono sahtekârlığı tahkikatı neticelendi

Müddeiummilik ve 4 ncü sorgu hâkimliğince bir müddettenberi tahkik edilmekte olan yeni bir bono sahtekârlığı etrafındaki tahkikat, dün neticeye varmıştır.

Suçluların bir kısmı İzmirde bulunan bu hâdisede Mehmed, Tevfik vesairenden mürekkeb birkaç kişinin alâkadar oldukları anlaşılmiştir. İddiaya nazaran, maznunlar bir takım sahte bonolar tanzim ederek, bankadan para çekmişlerdir. Suçluların bir kısmı İzmirde bulunduğundan hakkında gıyaben tevkif kararı verilmiş ve hepsi de sorgu hâkimliğinin kararile 2 ncî Ağırceza mahkemesine sevk edilmişlerdir.

Bir cinayet faili ağırceza mahkemesine verildi

Bir müddet evvel Nebahat isiminde bir kadın yüzünden Taksimde Halil isiminde bir otobüsçüyü öldüren sabık polis memuru Hayri hakkındaki adli tahkikatı bitmiştir.

Maznun, sorgu hâkimliği kararile ceza kanununun 448 ncî maddesine göre 2 ncî Ağırceza mahkemesine verilmiştir.

Muhakemesine bugünlerde başlanacaktır.

Kabataş cinayetinin faili dün tevkif edildi

Evvelki gece geç vakit Kabataşta İnhisarlar binasının önünde bir cinayet işlendiğini, gümrük sandalçılarında Abdülmuttalib adında birinin İnebolulu Hüseyin tarafından bıçakla müteaddid yerlerinden yaralanarak öldürüldüğünü dün şehir tabirinde yazmıştık.

Dün sabah zabıta tarafından yakalanan katil Hüseyin Emniyet Müdürlüğüne getirilmiş ve oradan da adliyyeye teslim edilmiştir.

Meshud suçlar kanunu hükümlerine göre hakkında adli takibata başlanan maznun, cinayetini bir kadın meselesinden doğan teessürle yaptığını itiraf etmiştir.

Katil ilk sorgusunu müteakib tevkif edilmiştir.

Deri ve barsak fiatları yükseliyor

Koyun derilerinde başlayan fiyat yükselişi devam etmektedir. Bu tip derilerdeki yükseliş bir hafta zarfında kiloda 10 kuruşa geçmiştir.

Birer milyondan fazla stokları bulunan kuzu ve oğlak piyasalarında biraz canlılık varsa da, fiatlarda henüz bir değişiklik olmamıştır. Bu derilerin fiatları geçen seneye nazaran yüzde 40 düşüktür.

Fiatı düşük olan ihraç mallarından barsaklarda da yükseliş başlamış ve adedi 12 kuruşa olan barsaklar 17-18 kuruşa çıkmıştır. Piyasada Alman ticarî anlaşmasının tatbikatına geçildikten sonra bazı fiat hareketleri kaydedileceği anlaşılmaktadır.

Dün Çekoslovakya'ya 30 bin kilo koyun derisi ihraç edilmiştir.

150 saat çalan hırsızlar yakalandı

Evvelki gece Vezneçiler caddesinde 149 sayıda saatçilik yapan Ömerin dükkânına hırsızlar girmiş ve dükkânda mevcut 2000 lira kıymetindeki 150 saati çalarak kaçıp gitmişlerdir.

Hâdisenin tahkikatile meşgul olan Emniyet Müdürlüğü memurları dün sabah vak'a yerine giderek bir keşif yapmışlar ve bir müddet sonra da faileri yakalamışlardır.

Halk ekmeği tecrübesi dün tekrar edildi

Ekmeğin yapımcılar cemiyeti reisi tecrübelerin belediyenin bulacağı işçiler tarafından yapılması lâzım geldiğini aksi takdirde iyi netice alınmayacağını iddia ediyor

Ticaret Vekâleti, vilayetlerde yapılacak halk ekmeği için bir çuval undan 98 ekmeğin elde etme esasını koymuştur. Birkaç gün evvel bir fırında yapılan tecrübeye bir çuval undan ancak 95 ekmeğin elde edilmiş olduğundan, tecrübe dün tekrarlanmıştır. Çünkü tecrübe esasında Toprak Mahsulleri Ofisi İstanbul şubesi müdürü de bizzat fırında hazır bulunmuştur.

Belediye, yeni ekmeğin tecrübesini eşhasa aid bir fırında ve o fırın müstahdemine yaptırmıştır. Çeşni esas doksandan dört ekmeğin üzerine kurulmuş olduğundan fırınlar bir çuval undan doksandan sekiz ekmeğin çıkarılması her çuvalda dört ekmeğin kazanması taraftar değildir. Bu hususta malûmatına müracaat ettiği ekmeğin yapımcılar cemiyeti reisi Şevki şunları söylemiştir:

— Belediye yeni çeşni yapmaktadır. Yeni çeşni Ticaret Vekâletinin arzu ettiği şekilde tahakkuk ederse fırınların aleyhine çıkacaktır. Çünkü fırınlar bir çuval undan doksandan dörtten fazla ekmeğin çıkarırlarsa kendileri kazanır. Halbuki belediye tecrübesini bu fırınlarda, fırıncının gözü önünde ve o fırının müstahdemine yaptırmaktadır. Hiç insaa kendi başına dalı keser mi? Fırınca da bir çuval undan doksandan dörtten fazla ekmeğin çıkarmak ister mi? Belediye, istediği kadar bu tecrübelerin nezaretini altında yapıldığını iddia etsin. Eğer bir hamurkâr bir çuval undan yüz ekmeğin çıkarmak isterse o çuvaldan yüz ekmeğin çıkar. Doksandan dört ekmeğin çıkarmak isterse o çuvaldan doksandan dörtten fazla ekmeğin çıkarılmaz. Fırınlar bir çuval undan doksandan beşten fazla ekmeğin çıkarılmayacağına iddia etmekte imiş. Zannıma kalırsa Belediye de bu hususta ikna edilmiş bulunmaktadırlar.

Bugünkü şerait altında yarısı sert ve yarısı yumuşak buğday ununun bir çuvalından yüz ekmeğin çıkarmaya biz her zaman hazırız. Bu suretle her çuvaldan bugünkünden altı ekmeğin daha fazla ekmeğin çıkarılması olacaktır ki Ticaret Vekâletinin istediği de budur. Eğer Belediye de

Diğer taraftan yeni çeşni tecrübesi yaz aylarında kat'iyen tutulmaz. Çeşni tecrübesi Eylül'den sonra serin havalarda yapılırsa matlub netice elde edilir.

Fırınlar geceleri ekmeğin çıkarılmakta, gündüz bu ekmeğin satılmaktadır. Müfettişler gündüz fırına gelerek nümune almakta, ekmeğin rengine bakmaktadır. Ekmeğin iyi kalitede ve her tarafa aynı evsaf ve renkte çıkabilmesi için fırınların gündüzleri ekmeğin çıkarılması lâzımdır.

Gazetemizin teşekkürü

«Son Posta» nun or. birinci sayısında başlığı münasebetle gazetemizi tebrik etmek lütfkârlığında bulunan arkadaşlarımıza ve Matbuat Umum Müdürü Bay Selim Sarper'e teşekkürlerimizi sunar, bilmukabele kendilerine muvaffakiyetler dileriz.

Topkapı müzesinde yeni bir daire açılacak

Hazırlanan dört salonda son devre kadar meşhur hattatların eserlerini havi eski Türk yazıları teşhir edilecek

Maarif Vekâleti Türk medeniyetinin bütün eserlerini mazinin hangi devir ve safhasına aid olursa olsun meydana çıkarmak, meklemekte ve bütün dünyaya tanıtmak maksadıyla bir program hazırlanmıştır. Her sene bir kısmı tatbik edilecek olan bu programa göre, ilk olarak Vekâletin emrile Topkapı sarayı müzesi müdürlüğü, eski Türk el işlemleri ve resimlerini muhtelif yerlerden toplayarak tasnif ve tanzim etmiştir. Geçenlerde Topkapı sarayı müzesinde bu eserlerden mürekkeb iki daire açılmıştı; Maarif Vekâleti

şimdi de eski Türk yazılarını muhtevi bir dairenin açılmasını emretmiş ve müze tarafından bu dairenin tanzimine başlanmıştır.

Müze idaresi en eski yazılardan başlayarak son devre kadar meşhur hattatların muhtelif karakterde yazdıkları yazıları toplayacak ve müzede bu eserlerden mürekkeb dört salonluk bir daire açılacaktır.

Bundan sonra her yıl eski Türk sanat eserlerinin bir çeşidi toplanacak ve müzede yeni daireler vücude getirilecektir.

65 yaşında bir kadın otomobil kazasında öldü

Kuledibinde Büyükhendek caddesinde oturan 65 yaşlarında Roza adında bir kadın, dün istiklâl caddesinden geçerken, şoför Bekirin idaresindeki 1521 sayılı taksinin sadmesine maruz kalmıştır.

Bu çarpma neticesinde vücudünün muhtelif yerlerinden ağır yara alan Roza, tedavi edilmek üzere Beyoğlu hastanesine götürülürken yolda ölmüştür.

Kadının ölümüne sebep olan şoför yakalanmış, kaza etrafında tahkikata başlanmıştır.

Unkapanında oturan Mevlüd adında bir genç te dün Sirkeçiden geçen şoför Remzinin idaresindeki 2068 sayılı otomobilin çarpmasıyla başından yaralanmıştır. Yaralı tedavi altına alınmış, şoför yakalanmıştır.

Meyva ve sebze pahalılığı devam ediyor

Fiat mürakabe komisyonu Beyoğlu semtindeki meyva ve sebze dükkanlarında yapılan satışlara yüzde 50, bu semtteki seyyar satıcılara yüzde 35, İstanbul semtindeki dükkanlara yüzde 40, seyyaralara yüzde 30 kâr bıraktığı halde, satışlar en az yüzde yüz farkla yapılmaktadır.

Dün halde 4-6 kuruşa satılan banya İstanbul semtinde 10-15, 3-5 kuruşa olan domates 7,5-15, 1-2,5 kuruşa olan kabak 7,5-10, 6-8 kuruşa olan fasulye 12,5-20 kuruşa satılmaktadır. Beyoğlu semtindeki fiatlar daha yüksektir.

Meyva fiatlarında bu nisbet semtine göre yüzde 100 ile 300 arasında tehaliif etmektedir.

Satıcılar yaş sebze ve meyvaların çürüten mal olduğunu ve bu sebeble en az yüzde yüz farkla elden çıkarıldığı takdirde ufak bir kâr temin edebileceği iddia etmektedirler.

İç ticaret umum müdürünün tetkikleri

Üç gündenberi şehrimizde bulunan İç Ticaret Umum Müdürü Cahid Zamanlı, dün tetkikata başlamıştır. Umum Müdür manifatura birlik azalarının ve manifatura tüccarlarının malûmatına müracaat etmiş ve son günlerde yapılan manifatura işleri etrafındaki neşriyat ve müracaatların mahiyetini tetkik etmiştir.

Fiat mürakabe komisyonunca hazırlanan ve henüz kat'iyet kesbetmemiş bulunan manifatura kâr nisbetleri kâkemdaki listelerin, bu tetkikatın neticelenmesini müteakib tatbikine başlanacağı anlaşılmaktadır.

Bakırköyünde bir genç kendi kursunile kazaen vurularak öldü

Dün Bakırköyünde 23 yaşlarında bir gencin ölümüne neticelenen bir kaza olmuştur. Zeytinlikte Kürkeş sokak 29 numarada oturan kalburcu Hüseyin Hüsnü'nün oğlu 23 yaşında Celâl kendi odasında tabancasını temizlerken, silâh ateş almış, çıkan kurşun Celâl'in kalbine saplanmış ve derhal ölümüne sebep olmuştur.

Zabıta, hâdiseye vaziyet ederek tahkikata başlamıştır. Delikanlıın kendisine aid olan tabanca çok ufak cinsten otomatik ve eski bir Brown'ingdir.

Kuruçesme cinayetinin muhakemesine devam edildi

Kuruçesmede babası Hacı Sevket ve karesi Radiyi öldüren Zekinin duruşmasına 1 inci ağırceza da dün devam edilmiştir.

Maznun, geçen celsede bazı vesait göstererek, karesi Siddikin hâdisede methaldar olduğunu ileri sürmüştü.

Siddik dün mahkemeye celbedilerek, maznunun sorguya çekilmiş ve karesinin kendisine iftira ettiğini söylemiştir. Muhakeme, bazı şahidlerin celbi için talik edilmiştir.

Dün iki yerde yangın çıktı

Taksimde Abdülhakim caddesinde 38 sayılı Bursa apartmanında dün yangın çıkmış, itfaiye tarafından söndürülmüştür.

Beyoğlunda Ergenekon caddesinde kasab Karabete aid 49 sayılı dükkân da da elektrikli kontak yapma - sı yüzünden dün yangın çıkmışsa da etraftan görülerek bastırılmıştır.

Küçük haberler

Fiat Mürakabe Komisyonu — Komisyon dünkü toplantısında hububat ve zahire fiatlarını tetkik etmiştir. Bu maksadla komisyon alâkadarları dinlemiştir. Bu maddelerin birçoğunun satışları borsada yapılmakta olduğundan, satışlarda bunun esas tutulacağı anlaşılmaktadır.

Karadenizde görülen mayınlar — Karadenizde Dıbburnunda bir mayın görülerek gönderilen müfreze tarafından imha edilmiştir. Gene Karadeniz sahlinde Ormanlı mevkiinde de bir mayın bulunduğu haber alınmıştır.

Tramvay İşletmesi Umum Müdürü — İstanbul Elektrik, Tramvay, Tünel İşletmesi Umum Müdürü Mustafa Hulki, dün akşamki trenle Ankaraya gitmiştir. Hulki, Almanyadan getirilecek eşya arasında elektrik, tramvay malzemesinin bulunmasını temine çalışacaktır.

Köprü bekçileri — Karaköy ve Gazi köprülerini gündüz ve gece muhafaza etmek için 16 bekeç alınacaktır.

Tarihi binalar — Müzeler idaresi Eminönü ile Unkapanı arasındaki sahada bulunan tarihi binaları tesbit etmiştir.

Üsküdar meydanı — Üsküdar meydanındaki muhavvile merkezinin Valide emiştir. Meydanındaki tramvay hatları yeni şekle göre tanzim edilecektir.

Askerlik işleri

327, 328, 329 lulardan bazıları sevkedilmeyenler çağırılıyor

Beyoğlu Yerli Askerlik Şubesinde Kendilerini tebligat yapıpın yapmadın, sakatlar da dahil olmak üzere 327, 328 ve 329 doğumlu İstanbul gayri İslâm erattan henüz sevkedilmeyenler 31 Temmuz 940 akşamı kadar şubemize mutlak müracaatını, bu tarihten sonra gelecekler hakkında bakaya mamelesi tatbik edileceği ilân olunur.

Şubeye davet edilenler — Fatih Askerlik Şubesindeki Askerlik işleri yazılı gedikil erbabının en kısa bir zamanda Fatih Şubemize müracaatları ilân olunur.

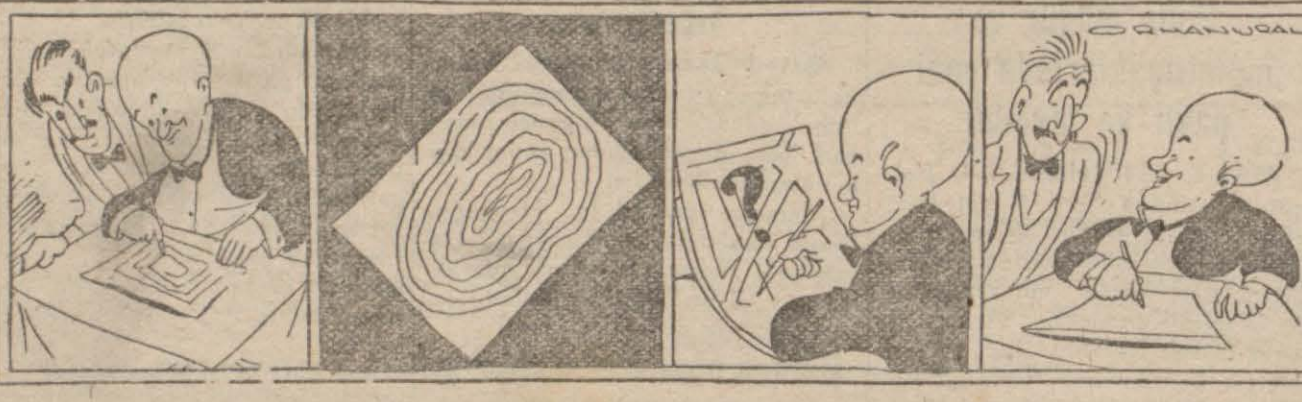
Sv. Gd. Hüsnü Oğ. İsmail İst. P. Gd. İsmail Oğ. Şerefettin İst. J. Gd. Hacı Maksud Oğ. Ahmet İst. Sv. Gd. Abdullah Oğ. Kamil İst. J. Gd. Hüseyin Fehmi Oğ. M. İst.

Top. Gd. Hüseyin Galib M. Ali İst. P. Gd. Ahmed Cemal Oğ. İst. Zeki İst. P. Gd. İbrahim Oğ. Bekir İst.

Pencereden düşen çocuk — Kasımpasada Caydalık sokakında oturan 8 yaşındaki Aziz oğlu Cengiz dün akşam evin üst kat penceresinden düşerek başından ağır surette yaralanmıştır.

Yaralı çocuk, Şişli Etfal Hastanesine nakledilmiştir.

Pazar Oia Hasan Bey Divor ki:

— Hasan bey galiba, ... Şu kâğıda karaladı... Yoksa bilmece mi... Hasan bey — Hiç bir, ... çocukluğunu hatırladım... Çün su yolu oyunu mu? ... ayduruyorsun? ... ri değil. Eminönü meydana... nındaki tramvay yolları... min krokisini yapıyorum.

Alman muharrirlerine göre Fransız - İngiliz mağlubiyetlerinin sebepleri

YAZAN
Emekli general
H. Emir Erkilet

«Son Posta»nın askeri muharriri

Yeni gelen bir Alman mecmuasında, W. Daschkewitsch Gorbatsky imzasıyla «İngiliz - Fransız mağlubiyetlerinin sebepleri» adlı bir yazı okudum. Muharrir, mütteliklerin mağlubiyet sebeplerini prensipler bakımından tetkik etmekle beraber bunları toplu ve tasnif edilmiş bir halde gösterdiği için kıymetli buldum. Bundan başka Fransızlarla İngilizlerin uğradıkları hezimetlerin sebeplerini nihayet onları mağlub edenlerin kalemlerinden okumak da ayrıca faydalı olmak gerekirdi.

«Kaybolan muharebeler, daha başlamadan evvel kaybedilmişlerdir.» Harb darbi meselinin doğru bir söz olduğunu simdiki Avrupa harbi bir daha göstermiştir. Filvaki bir harbi kazandırır ve kaybedilmeden evvel mevud bulunurlar. Bunların en ehemmiyetlileri de bir ordunun muharebe kudretinin tabii bulundukları şartlardır.

Her ordunun harb kudreti, yukarıda adı geçen muharrir göre, üç unsurun mevcudiyetine bakar: 1. Kit'aların maneviyatı, 2. Kamanda heyeti ve 3. Teçhizat. Napolyonun bir sözü mucibince, muvaffakiyetin dörtte üçünün kit'aların manevi ve ruhi durumuna bağlı olduğunu harbi tarihi apaçık göstermektedir. Her bir ordunun ruhi ve manevi kuvvet kaynaklarını ise hakiki bir vatan sevgisi, derin bir millî vicdan, vatandaşlık vazife duygusu ve nihayet harb hevesinin ehemmiyetine inanmak teşkil ederler.

Bir orduda maneviyatın yüksekliği «vatan için ölmek» duygusunun inkişafı ile ifade olunur. Muharrir göre İngiliz ve Fransız ordularında mücahede arzusu lüzumu derecede yüksek inkişaf etmiş değildir. Ve o, bunun başlıca sebebinin bu orduların efradının halis İngiliz veya Fransız olmalarında buluyor. Filvaki Alman ordusunun yalnız Almanlardan mürekkep tamamile millî bir ordu olmasına mukabil müttelik ordular, ehemmiyetli nisbetlerde, yabancı unsurlardan ve esarete almış, yahud vatan medeni müstemeleke halkından teşkil edilmişlerdir.

Muharrir göre, bilhassa renkli müstemele askerlerine, halis İngiliz veya Fransız erlerine hâs olması itiza eden vatan sevgisi veya vatandaşlık vazife duygusunu asılamanın imkânsızlığı dolayısıyla, müttelik orduların harbetmek heves ve arzusu, tabiatile Alman ordusununki derecesinde olamazdı.

Muharrir diyor ki, «Halis İngiliz ve Fransız askerinin dövüşme kabiliyetleri de, eskilerine nazaran, bu muharebede azalmıştır.» Çünkü bunlar harbe teşvik eden ve onlarda mübedele kudretini yükselten «ananevi saik» bu defa eksiktir: Fransızlar ve İngilizler, kendilerini Almanlara karşı harbe süren siyasetin, mütteliklerinin hayati menfaatlerine tamamiyle uymuş oldukuna kani değiller. Muharrir devam ediyor ve «harb esiri bir Fransız zabitanın «bu harbi yapmak için bir hevesimiz yoktur» dediği duyulursa, tasalib etmemelidir» diyor.

Almanlar ehitinde ise, bu harbin «büyük Almanyanın bir varlık ve yokluk harbi» olduğu her bir askerinin kalb ve dimağına sokulmuş ve zafer hissi her Alman sübay ve erinin ruhunda daima yanan bir mesale haline getirilmiştir. Muharrir, bundan başka, senelerdenberi yapılan Yahudi - komünizm propagandalarına, bilhassa Fransız ordusunda, yaptıkları gevşetici ve bozucu tesirleri de hesaba katmak lüzumunu tavsiye ediyor. Halbuki Alman kit'aları nasvonal sosyalist hükümetinin iktidarı e-line almasındanberi, bu gibi sarf ve vahim ictimai hastalıklardan mesum bulunuyorlar.

Bir ordunun harb kudretini yapan unsurlardan ikincisi kamanda heyetidir ki bundan murad her mevki ve rütbedeki komutanların simdiki harbin muvaffak ve şumullü icablarına uygun olmak üzere ve her hususta vazifelerinin ehli olmalarıdır. Muharrir göre, müttelik orduların sübay ve erbaşları eski ve tecrübeli bir kaynağa dayandığı için umumiyetle iyi idiler. Yalnız onlar geçen harbin uzun müddet ve siper savaşlarından müthel bir tabiiye usulünün fazlaca tesiri altında idiler. Bu tabiiye etki...

YESİL TULUMBA

Yazan: Ercümen Ekrem Talu

Samatyada yangın

Köşlünün sıtma görmeişi sesi Hasan Paşa karakolundan aşağı, karanlık, dar bir boğaz teşkil eden yokuşu çnlattı.

Saatlerdenberi derin bir uykuya dalmış bulunan köhne evlerin içinde bir şeamet havası dolmuş. Gözler aralandı, başlar kalktı, eller idare lâmbalarına, fiske şamdanlara uzandı.

Cumbalara doğru seçirten telaş insanlar, uykü sersemliğinin beceriksizlendiği parmaklarla güçbelâ birer pencere araladılar, sokağa kulak verdiler.

Köşlü, fırının alt başında, Zaptiye kapısı baş komiserinin evi önünde ikinci defa nâriyi bastı:

— Hay, ..! Beyefendi! Samatya! Sulu Manastr!

Kırmızı ceketli adam Beyazıt kulesinden henüz kopmuş, soluğunu kaybetmemiştir. Kelimeleri tane tane söylediği halde anlamayanlar oldu. Cumbadan cumbaya susul, cevablar teati edildi.

Maamafih buna hacet de yoktu. Gökyüzüne kalkan nazırlar, bu rüzgârlı gecede korkunç bir süratle birbirini kovalayan kızıl bulut kümeleri karşılaşıyordu.

İstanbulu vakit vakit kasıp kavuran müthiş yangınlardan biri daha başlamıştı. Nerede olduğunu ne ehemmiyeti vardı? Afetin mesafe tanımadığını, Un Kapanında zuhur eden bir ateşin bezan Lângaya kadar uzandığını bilmiyen yoktu. Onun için, köşlünün sesi her tarafta, herkese daima dehşet salardı.

Yüz adımda bir, ancak bir iki metrelik bir muhiti şöyle böyle aydınlatan havagazi fenerlerinin altında geçtikçe, alev rengi elbisesi ile elindeki kargısı seçilebilen yangın habercisi Lâleli camisinin hizasında kayboldu. Ve neden sonra, derin ve gelen feryadını duyanlar onun Yesil Tulumbadaki sra kahvelerin önüne vardığını anladılar.

İlan edilen semtte hisımı, akra-bası, tanış olanlar yardımlarına koşmak üzere alelacele geyinip caddede dököldüler. Yamrı yamrı kaldırımların üzerinde seyrek ve sönük bir fener alayı belirdi. Bu alay Aksaray, Valide türbesinin önüne gelince ikiye bölündü. Bir kısmı köşeyi dönüp Lânga istikametini tuttu. Diğer Sinekli Bakkal, Cerrah Paşa tarikle Samatyaya inmeyi daha kestirme saymıştı; yokuşa sarıldı.

Köşlü, cümlemin isabetle tayin ettiği gibi Yesil Tulumbada kahveci Hacı Ömer ağının çardağı altında mola vermişti. Yorulduğundan deşil; fakat mahalle sandığının geçmesini bekliyordu.

O tarihte Yesil Tulumba takımı, İstanbul içinde nam vermişti. Ondan üstünü yoktu. Köşlüler de, yangınlara o takımın önünde caka ile gitmevi şeref sayıyorlardı.

İşte bu sebeble, reis Mustafa E. fendifinin evi önünde son ve sürekli bir nâra atıktı; sonra kulağının arkasında yedek bulundurduğu kalıp sigarasını yakmış, çardağın altında beklemeye koyulmuştu.

O sigarayı bitirmeğe vakit bulamadı. Üst baştaki sokakların birinden fırlayan bir musamba fener, o muvazafaların gelmekte olduklarını haber verdi.

Takım «kurt dingili» tâbir edilen afili yürüyüşle ve son süratle yokuşu iniyordu. Kahvenin hizasına gelince, köşlü ileriye atıldı. Fenercinin arkasından, ufak, besili bir yağış a-tın üzerinde gelen reisle selâmlaştılar:

— Uğur ola M. 'afa reis!

— Uğur ola İsmail ağa!

Köşlü, takıma ayak uydurup, a-tın yanına koşmağa başladı. Yangına gitmiyen erkekler ve bilhassa delikanlılar yırtmaçlı entarilerle kapıların önlerine çıkmışlar, tulumbaların geçişini gözetiyorlardı.

Aralarında, bu manzarayı içi titriyerekten seyredenler vardı. Takım hizaya gelince bunlar oldukları yerde heyecanlandılar, kendilerini bir büyük mazhariyetten alakoyan sebebe lânet ediyorlardı. İçlerinden bir tanesi dayanamadı. Yanındakile derdesmeğe başladı:

— Canına yandığım! Adımız kalem efendisine çıkmış, yoksa, çek dizliği ayağına, atıl ileriye, gir sandığı altına.

Öteki:
— Durduğün kabahat! dedi, Ka-

Koskoca paşalar bile, yazın köşlelerinin bahçesinde takım kaldırıyor, misafirlerle tulumbacılık oynuyorlar.

— Onlar paşa. Onlara bir şey diyen olmaz. Amma biz yaparsak kabahat olur.

— Bizimle onların aramızda ne fark var? Hepimizin namazı: «Erkişi niyetinel.» kılınacak.

— O, dünya hesabını kestikten sonra olacak iş. Şimdiki halde bizler «çakiri kemine...» onlara gelince: «Her ne vechile irade buyururlarsa, isabet andadır!»

Gülüştüler.

Kısa faslalarla takımlar geçiyor, yangına gidiyordu. Daha ne sandık, ne de omuzdaşlar görünmeden, ayaklarının sesleriyle atıkları nârânın elfazından, gelen takımın hangisi olduğunu tanıyanlar vardı. Bunları birbirlerine haber veriyorlardı:

— Koca Mustafa Paşahlar.. Lângalılar.. Süleymaniyeliler.. Hah, şindi Pevruz Ağahlar! Hayt.. maş, şallah! Çeşme Meydanının aslanları. Galata Sarayın koç yığitleri. Gördün mü Tophanelilerin afisini? Nasıl geçtiler?.. Tığ gibi herifler, alimallah!

Renk renk dizlikler, fanilâlar, başlarda keçe küllâlar, bazan da dört ucu düğümlü çevreler, her mahallenin takımını ayrı ayrı belli ederek kısa faslalarla geçtiler.

Derken, beylik ifaiye göründü. En önde, efinde yanar bir meşale tutan kılavuz onbaşı gidiyordu. Onun arkasından birer çift yağış kadana beygirinin çekmekte olduğu tulumba, hortum, alât ve edevat arabaları, en arkada da, tek aht bir paytonun içinde, şışman vücutlu, ileriye doğru mühim bir çıkıntı yapan koskoca göbeğile ifaiye umunu kumandanı, fahri yâveranı hazreti sehriyariden, Macar Kont Zeçenyi Paşa hazretleri.

Arabaların iki yanında, tâ Serasker kapısından ve kimi de Beyoğlunda Şişhane karakolundan buraya kadar tını adımlarla taban tepmiş efrad koşuyordu.

Bu zavallıların, böyle kan ter için de, bu bitkin hal ile ateşe nasıl sokulacaklarını, ne iş görebileceklerini düşünmek dahi adamda bir acı-mak hissi uyandırmıyordu.

Ifaiyenin arkasından ahali yangın yerine doğru yürüyâ etti.

Aradaki mesafe kısalıkça, ateşin kızılığı havada kıvılcımlar savuran bir alev ve duman sütununa inkişaf ediyordu. O sütunun ortasında, kızgın çivilerin, tutuşmuş tah-ta parçalarının alevden birer kus gibi çırpınan paçavraların tâ uzaklardaki damlara gidip konduğu görülmüyordu.

Sokak köpeklerinin acı acı ulu-malanna, korkudan gözleri büyü-müş, şaşkın şaşkın öteye beribe koşan insanların dehşet verici feryadları kanşuyordu.

İstâzulun büyücek ve kalabalık bir semti kendisini tehdid eden felâketin önünde seferber olmuştu.

Zabıta, mütemadiyen ateş saha-sına doğru akan insan selini durdurmaktan âcizdi. Sokak ağz-larına konulan noktalar bu panik halindeki halkı geçirmemeğe çalış-ıyor, lâkin hiç kimseye meram anlatamıyorlardı.

Mal kaygusu, akraba ve taallûkâta bu felâket anında yardımda bulunmak arzusu, bazılarında ise yağma, çapul hırsı, sağdan, soldan, yukarıdan, aşağıdan, kudurmuş bir dalga halinde durmayı yağılan insanlarda devlet nizamlarına karşı saygı duygusunu sıfıra indirmişti.

Dakikalar geçtikçe, ateşin sahası da büyüyordu. Dokuz kola ayrılan yangın, her biri birkaç aylık emek-

le vücude gelmiş büyüklü küçüklü evleri, atlarındaki dükkânlar, bahçelerindeki yıllanmış ağaçlarla beraber, birkaç dakikanın içinde kavuruyorlardı.

Ötekinin berikinin yardımlarile, güçbelâ kurtarılabilen kırk, dökük, purpıt, kıymetsiz eşya, tâ aşağıda deniz kenarında, kale bedenine muttasıl arsalarla taşınmakta idi.

Orada, öbek öbek yağılan bu hırdavatın arasında, yanan barkından, başında bir kirlî peşkir, sırtında bir battaniye ile çıncıplak fırlamış ihtiyar nineler, korkudan gözleri büyümüş, dişleri birbirine kenetlenmiş, suursuzca uluyan miniminiler, bir kaç saat evvelki maddi huzurlarının bu enkazı bağında güya bekçilik vazifesi görüyorlardı.

Elinde bir ibrik, bir tahta sandık, telleri kopmuş bir ut, çerçevesi çarpılmış bir iki levha, aralanan kıvrımlarından uçları sarkmış çamaşır veya elbise bohçaları ile her yeni gelenden yangına dair malûmat soruluyordu.

Daha yangın mı? Nereye kadar yandı? Hafize Hanımın evi de yandı mı? Şekûre Hanımın gelini lohusa idi, acaba kurtarabildi-ler mi? Ne? Deli Mustafalar da mı yandılar? Desene: O kocaman yangın duvarı da bir işe yaramadı.

— Bu ateşe ne dayanır. Sabbe Hanımıcım? Hepimiz kül olduk, istel!

— Ah, ahl Bir şeyciğe tasalan-mıyorum.. Kızım Şâverin emanet e-dip gittiği bütün eşyasından bir şun-çağı kurtarabildim.. bir servi sandık. İçerisinde ne var, bilmiyo.um. (Arkası var)

KADIN

Örgü bluz

Kısa kollu bir örgü bluz sade bir etekle ne şık bir yaz elbisesi yerine geçer. Her ikisi de kalın yazı yapma-ğı istiyorsanız işte görülen modelleri hiç benzemiyen yeni bir model: Dügme-lerin, yakanın, hem enine, hem bo-yuna çizgili örgünün yeniliğine hiç diyecek yok.

Boy güzelliği

Boyunuzu güzel göstermek için şu noktaları unutmamalısınız:
a - Kalçalarınız geniş ise büzgümlü veya belden kloş elbiseler yapırma-yınız. Her ikisi de kalçanızı daha ge-niş, boyunuzu daha kısa gösterir. Bunların yerine kalçaların bittiği hi-zadan aşağıya doğru hafifce geniş-leyen etekleri tercih ediniz. Bu sa-yede hem modaya uymanın, hem de incede görünmenin çaresini bulmuş olursunuz.

Hâdiseler Karşısında Bugün de tiyatro

Faaliyette olanlar

Bir kaç yazdır, İstanbulda müteaddid tiyatro truplarının faaliyete geçtiklerini görüyoruz. Nitekim bu yaz da öyle oldu. Raşid Rıza ve Ertuğrul Sadi trupları bahçelerde temsiller vermeğe başladılar. Türk sahnesinin bu iki emektar ve kuvvetli sanatkarı tiyatroya ihti-yacı bu mevsim de kısmen olsun tatmin ettikleri için alkışlamak, muvaffak olmalarını temenni etmek biz zım için borçtur.

Kışın hastalığı dolayısıyla sahneye çıkamamış olan Raşid de temsil-lerini veriyormuş. Çok sevilen, çok beğenilen bu sanatkarın seyircile-rini gene memnun bırakacağı mu-hakkaktır.

Halkevlerinde

İstanbuldaki Halkevlerinden biri «Has bahçe» komedisini temsil edecekmiş.

«Has bahçe» mektepler için yazılmış senelerdenberi her lisede her ilk mektebe temsil edilmiş bir e-serdir. Bu eser nasıl olur da Halkev-leri repertuarında yer bulabilir? Halkevleri sahneleri, mekteb sah-

neleri olmaktan daha ileri gide di mi?

Bürhanettin

Silven'in şakirdi marifeti İsta-dadır. Bir tiyatro kuracağını, ti-ro mektebi açacağını söylüyor. yatro mektebi açmak bahsi üye duracak değildir. Fakat sah-görmeği çok isteriz. Yalnız sa-var ki rubu asra yakın bir zam-zakta yaşamış olan sanatkâra-nede görünmeden evvel bir kez zım tiyatromuzu görmesini ta-edeceğim. Çünkü bugünkü Tü-onun ayrıldığı zamanki Türkiye-madığı gibi, bugünkü Türk sa-de onun bildiği sahne, ve seyir-iyiyi fenayı birbirinden ayır-d-miyen seyirci değildir.

Komedi ve operet ihtiyacı

Muntazam bir bahçede, hafif-modiler operetler seyretmeği halde tiyatro sevenlerin hepsi ederler. Bizim Şehir tiyatrosu pekâlâ yapabilir. Fakat neden diye kadar yapmadı ve yapı-
Tsmet Hu

Bunları biliyor mu idiniz?

Tünelde gürültü azaltılabilir mi?

Avrupanın he-men hemen bü-tün büyük şehir-lerinde yeraltı tramvayları mev-cuttur. Bu tramvaylar, biz-deki tünel gibi fazla gürültü yapmaktadır. Londra yeraltı tramvay idaresi, gürültüyü azaltmak maksadile birçok çarelere baş vurmuştur. Bunlardan biri ray-ları uzatmaktır. Rayların bir misli uzamasile tekerleklerin raydan raya geçerken çıkardıkları gürültü yarı-yarıya azalmıştır. Tünel dahilinde gürültünün aksi sada tesirile ziya-deleşmesine mâni olmak için de, tünelin duvar ve üst tarafına içi ot-do-lu, şilteler çivilenmiştir.

Fotoğrafi çekilemiye haydud

Amerika-da polisler yaka-ladığı azlı bir haydud fotoğrafı çekileceği za-man:

— Bezim fo-toğrafini çekemezsiniz?

Demisti. Polisler, onun harel derek fotoğrafını çekirmiyey tahmin etmişler, evvelden te-alimışlardı. Fakat haydud fot-makinesinin karşısında durdu-man hiç mukavemet gösteren fotoğraf çekilmisti. Bir müdde-ra klişeyi banyo eden fotoğrafç-şenin simsiyah olduğunu, fiye bir şey görülmediğini haber-Bunun üzerine haydudun müte-fotoğrafları çekildi. Netice hep-idi. Haydudun bunda nasıl vaffak olduğu bir mesele ol-bir türlü anlaşlamadı.

39 günde devriâlem

Jül Vernin, «Seksen günde devriâlem» romanının kahra-manının, roman-da takib ettiği yolları takib et-mek suretile dev-riâlem seyahati yapan ilk insan, Andre Jaqar Şmittir. Ashnda gazeteci olan seyyah pek az para sarfet-mek suretile seyahatini 39 gün, 19 saat, 47 dakikada ikmal etmiştir.

Dünyanın en uzun yolu

Dünyada bu-lunan yolların en uzununu Waling Street'tir. Bu yol bütün İngiltereyi Duver, Kanterbu-ri, Londra, Çes-ter ve Kardiqa-dan geçmek sü-retile katetmek-tedir.

GÖNÜLİSLERİ

Okuyucularıma cevablarım

Boğaziçi «N. A.» ya:

Meseleyi şöyle tahlil edelim: Tırnağı mavide, yeşile boyamak -tan mahrumiyeti bir yana; bir nişan-lardan mahrumiyeti diğer yana koyalım. Bunların hangisine kat-lanabiliriz? Cevab olarak: — Hiç birine! — Diyeceksin. Peki amma nişanlın da seni çok seyden mahrum etmi-yor ya.. sadece: — Tırnağımı, yeşile, mavide bo-yama diyor.

Darımla amma kızım. Ben de sa-na aynı nasihatı vereceğim, tırna-ğımı yeşile, mavide boyama! Bun-lardan mahrumiyetin hiç ehemmi-yeti yoktur. Tek nişanından ayr-ılmıyasan.

— Tırnak kırmızı oluyor da, ne-ye yeşil, mavide olmasın?

Diyeceksin, tuvalet bahsine gi-receğiz; yüz tuvaletinde, saç tuva-letinde, tırnak boyamakta esas, tabiatın bazı çehreler ve uzuvlar, da soluk ve noksan bıraktığı ki-simlari tabiihi bozmadan soluk-luğunu gidermek, noksanını göze çarpamaz hale getirmekdir. Braz pudra, dudaklara sürülen bir mik-tar renk bunun içindir. Fakat ma-da tesirinde kadınlar bunu mü-

balâgalandırmışlardır. Kıp-dudak, kıpkırmızı tırnak n-ğali tuvaletin neticesidir. ye-t böyle yaptığı için nihay-mızı tırnak olabılır. Fakat renginde tırnak olmaz; gün-nağım elbisesi renginde bo-lar pek nadirdir. Bu yüzde batmaktadır. Belki yarın bö-moda da taammüm ede-Herkes tırnağımı, belki de e-ni, belki de sağım giydiği eli-rengine uyduracaktır. Bu tabii olmamakla beraber oldu-ğu için tabii görünecek zaman sen de modaya uyay-Giyimde, tuvalette büyük şikâyetler yapan modalara ilk lar güllük olmuştur. İşte yeni ve belki de pek çabuk-cek taammüm etmeyecek ol-modaya uymakla hata ed-i-Nişanlın bu hatayı görmüş-ikaz ediyor. Nişanlının dinle.

Lüleburgazda «N. T.» ye:

Zannedersem, ikinci mek-cevab veriyorum. Hayır çocuğum, ne senle-ne onun yaşı böyle şeyler i-said değildir. Sen mek-derlerine çalış ve onu da-brak.

H. E. Erkilet

Memleket Haberleri

İzmirde

Fuarda geçen yıl lmanların işgal ettiği pavyonu bu yıl İngilizler tuttu

İzmir (Hususi) — Fuar sahası ilinde devlet pavyonlarının inşa dekorasyon hazırlıklarına devam etmektedir. Büyük Britanya hükümeti, harbinde bulunulmasına rağmen bu e fuarda sergi sarayı dahilinde büyük parselden birini işgal etmiştir. Bu kısım fuarın en cazib kösesidir. Bu parseli geçen sene nanya işgal etmişti. Gene sergi sarayı dahilinde İran hükümetinin hazırlanmakta uğu güzel bir pavyon yükselmek r. Yugoslavya pavyonu da cazib şekil almaktadır. Macaristan ımıza ilk defa olarak resmen iş eylemekle iki memleket ticar inin inkişafına gösterdiği yakın isunu meydana koymuştur. Romanya pavyonu için bir he bu hafta İzmirde beklenmekte

Çanakkalede Montrö

erinin beşinci yıldönümü

Çanakkale (Hususi) — Montrö za ün beşinci yıldönümü burada bü merasimle kutlanmıştır. Cumhuriyet alanında toplanan ka ik halk kütlesi, istiklâl marşla e çekilen sancağımızı selâmla n sonnda Tevfik İleri, öğretmen ne ve genç bir sübayımız tara n söylenen heyecanlı hitabeler nmış ve bu hitabelerin her cüm çok alkışlanmıştır. Müteakiben irk anıdırma ordu ve diğer teşek r adına çelenkler konmuştur. lan sonra askerî kıtaalarımızın resmi yapılarak merasime son niştir. Gece de Halkevinde genç arafından Vatan piyesi temsil iş ve geç vakte kadar ne'ye için lenceler devam etmiştir.

gadda bir köylü karısını bir kırı kesmek istedi

gadda (Hususi) — Yozgadın Ka köyünden Durak, karısı Satıyı tefek şeyler için mütemadiyen ektedir. Birkaç gün evvel de asabileşen Durak, karısı Satıyı altına yatırmış ve kesmeye ka rmiştir. Feryadı duyan komşusu ismindeki kadın hemen yetişip biçikten kurtarmak istemiş, t onunla da mücadeleye başla e elinden yaralamıştır. Feryat sidden köylüler koşarak her ikle e yaralı olarak kurtarmışlardır. oğazından diğeri elinden yaralı kadınlar hastaneye kaldırılmışı urak adliyyeye teslim edilmiştir.

Bağırma... Hiç olmazsa rus nuş.. Fedor dün akşam mer de amele kıyafetli bir takım ar görmüş..

Sen de tabii, söz verdiğin ka e buluşmak için çıkacak za i seçmişsin!

Hangi kadın?

Seni burada ziyaret eden l kadını.. Epey zamandanbe a karşı soğuk duruşunun se şimdi anıyorum... Yanına m zaman, benim ne zaman günden başka bir şey düşün sun!

Bırak böyle lafları Olga... böyle lafları..

at genç kadın onu dinlemi

Sana şimdiye kadar yaptıkla mükafatı mu müydü? Halim i yerinde idi. Mes'uddum... gün, ismim ile, tuvaletim it nin açıklığı ile beni itham et Doğru... Gönlümü de senin israf ettim.. Boris! Bir ya Bir sefil.. Bir hilekâr..

a, vahşet ile cinnet halinde i tisi titreten bir kakkaha attı:

Bir taraftan çağılıyor... Bir para sağlıyor... Bu benim ... Beni çıldırması seven erj Boranofu idam senpasına dim.. asıl katil olan sana ge

Seni kimseye bırakmam, il Boris! Eğer beni seversen, il alır gideriz.. mes'ud olu kat sen benimle alay edi b bana bir başka kadını ter yorsun!

Seni acı bir kakkaha attı: Mademki içimizdekileri dö z.. dedi.. Olga.. beni dinle ecebursun.. ben de, öldürdü adamın kızile sevişecek ka klaşmadım...

anlamadan tekrar etti: Öldürdüğü adamın kızı mı?

Kaş köylüsünü iptidal ziraatten kurtarmalıyız

Mümbit toprakları bol olan Kaşta köylü bir tek fennî ziraat vasitasına malik değildir

Kaş (Hususi) — Kazamız top rakları umumiyet itibarile ziraate ve ağaçlığa çok müsaidir. Arazi gür büz ormanlarla mestur olduğu gibi, her çeşid ağaç yetişmesine de elve rişli olduğundan, son on yılın çalış maları ile bu sahada ehemmiyetli ilerlemeler kaydedilmiş ve Kaş, yemeşil yurd parçalarından biri olmuş tur.

Çeunbun en dağlık bölgesi olan kazada, kesif ormanlar arasında kış mevsiminde boyların uzamakta olma sa, ağaçlıklıkta ilerlemelere çok yar dım etmiştir.

Kazanın iç kısımlarında bir çok meyvalıklar meydana getirilmiş, sahil boylarında da bilhassa portakal, limon ve mandalina gibi neffis Ak deniz meyvalarından mükrekke bah çekiler vücede gelmiştir. Kalite ve cins bakımlarından, hergün yeni yeni islah hareketlerle bu meyvalar ne faset itibarile en öns geçmiştir.

Ziraat bakımından bu memleket, geridir. Hâlâ eski usullerle ziraat yapılmakta olması, vatandaşla rın faaliyetini mahdud bir derecede

biraktırmaktadır. Kaş köylüsü, yalnız kışık yiyeceğini tedarikten başka maksad gütmeyen safiyane bir gaye ile çalışmakta ve esasen kül türden mahrum olan ziraat erbabi, terakki ve inkişaf imkânlarını ara mak ve bulmak hususunda aciz içinde kalmaktadır.

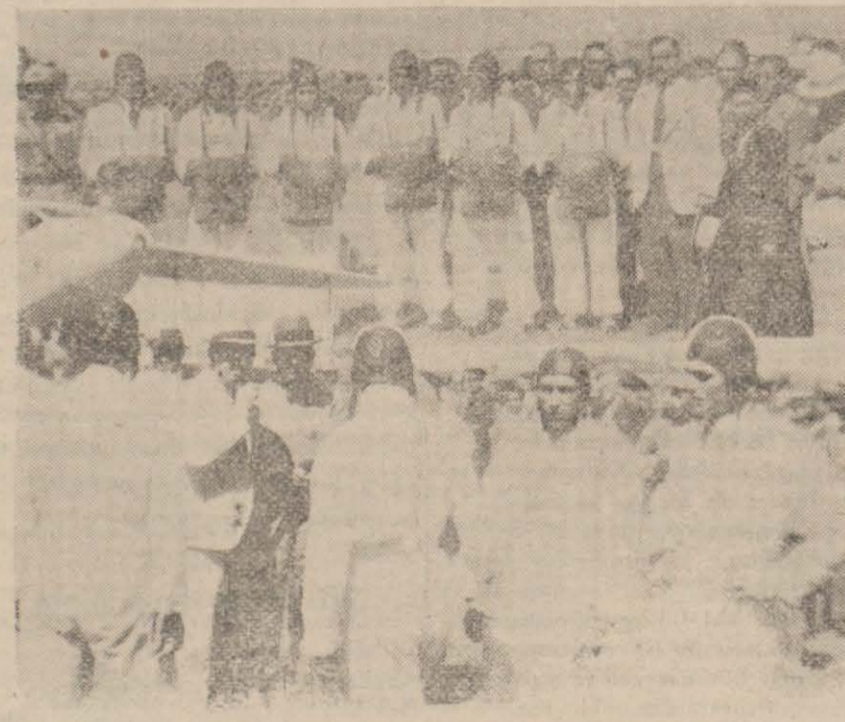
Köylerimizde, bir tek fennî ziraat vasıtası bulamazsınız. Mukadderatını, tamamen tabiatın merhametine ve hâdiselerine bırakmış olan Kaş köylüsü, iptidal vasıtalarla, büyük güçlükler içinde çabalamakta dır.

Aralarında kooperatif teşekkül leri vesair herhangi bir birlik olma dığı için köylülerimiz, istihsalâtını elde ettikten sonra, kışık yiyeceğini ayırıyor ve artanını da aşağıda sıralanan yerlere dağıtıyor:

- 1 — Devlet vergisi.
- 2 — Banka borcu.
- 3 — Tüccara olan borç.

Bir defa tüccar, köylüyü istismar etmektedir. Herhangi bir teşekkül ve himayeden mahrum olan köylü, zahiresini tüccara yok pahasına satır. (Devamı 7 inci sayfa)

Paraşütçülerimiz Konyada

Konya (Hususi) — 25 Temmuz Perşembe günü Türkkuşuna mensub iki tayyaremizle beraber genç para şütçülerimizin Konyaya geldiklerini, burada halk tarafından coşkun teza

hüratla karşılandıklarını, bilâhare bin metre yüksekten paraşütlerle atladıklarını yazmıştım. Resmimiz Pa rasütçülerin Konyayı ziyaretinden iki intibattır.

Şikâyetler İhtiyaclar

Kaş topraklarında tütün yetiştirmeliyiz

Kaştan yazılıyor: Kazamız, tütün ekiminin menedildiği min. takalar arasındadır. Halbuki Kaş gerek tümbeki ve gerekse tütün ekimine fevkalâde elve rişli topraklara malik bulun maktadır. Çok zaman evvel bir tümbeki mütehassısı kazamıza gelerek tetkiklerde busunmuş ve müsbet netice almıştı. Yürüdas ları bir kazanç yolu açmak için kazamın da müsaade olunan yerler arasma konulması yerinde bir iş olur.

İzmit Saat kulesinin hali İzmit'ten yazılıyor: İzmitte ki saat kulesi şehrin en mutena ve karakteristik bir mevkînde inşa edilmiştir. Ve mimarı bakımdan, Türkiyede mevud saat kuleleri içinde en zarifi ve en güzeldir.

Saat kulesi, İzmit belediyesi tarafından 1318 senesinde, sul tan Hamidin 25 inci cülûsu yıl dönümünde yaptırılmıştır. İzmit saat kulesinin küsad resmi pek parlak ve saltanatî olmuş, ku lenin 3 tarafındaki çeşmelerin den üç gün üç gece demirhindi, visne, limonata, gül, portakal şerbetleri akmış ve haik bunu içmiştir.

Saat kulesinin üzerinde bulunan kitabeler inşa tarihini eski harflerle olduğu için silinmiştir. Bugün üzerinde ne zaman yapıldığı hakkında hiç bir yazı yoktur. Saat kulesinin o canım çeşmeleri de harabiyet yüz tustur. Akınamaktadır. İzmit belediyesi bu çeşmelerden su akıtacak ve kulenin bozulan bazı kısımlarını tamir ettirecek olursa güzel bir iş yapmış olacaktır.

Bursada ilâcdan bir kişi zehirlendi

Bursa (Hususi) — Dün şehrimizde bir zehirlenme hâdisesi olmuştur. Enver isminde biri yanlışlıkla içtiği bir ilâcdan zehirlenmiş ve derhal Halk eczanesine getirilmiştir. Eczacı Kâzım Yazgan tarafından iptidal tedbir ve tedavi yapılarak hastaneye sevkedilmiştir.

Meisli iki balıkçı Kaştan kaçtı

Kaş (Hususi) — Geçenlerde Kaş sahillerinde balık avlarken yakalanan Meisli iki Rum, Hikmet kaptanın sandalını alarak Meise kaçmışlardır.

«Son Posta» nun tarihi tefrikası: 96

BAYBARS

Yazan: Hasan Adnan Giz

İlâhî tebessüm

Bu öyle ilâhî tebessümdü ki, asude hatlarında Allahın kendine çektiği mes'ud bir velinin huzur ve sükûnu okunuyordu. Vedde gelmiş bir der viş gibi onu seyre dalan Baybars, kendini büyüten adamın ayaklarını öpen Naymana:

— Gördün mü delikanlı! - diye söylendi - Yaptığın çılgınlığın neticesi neye vardı? Yazık Arıkboğal Senin şahsında Türk Alplerinin en yüksek payesini bulmuştum.

Bu esnada yaralı kahramanın yüzünde bir hareket oldu, dudaklarından hafif bir ses çıktı:

— Sul. Hemen istediğini verdiler. Fakat tatmin olmamış gibi dudaklarını buruşturdu ve galiba «tatlî bir şey» diye mırıldandı, yahud anlaşılmaz mırıltıyı bu şekilde tefsir ettiler, hemen koşarak Sultanın çadırından bir kap dolusu pekmez getirdiler. Yarı açık dudaklarına aktıttılar. O zaman kahramanın yüzünde çok bariz bir tebessüm belirdi. Başını geriye attı ve büsbütün uyudu.

O ağzının tadile ölen son kahrmandı.

— 4 —

TAKUNYELER

Fatihüttin, kederinden kara sarı olan yüzünü ve çukura batan gözlerini yeşine çevirerek:

— Artık hiç bir ümid kalmadı Necmettin! -dedi- Kıtık son raddesini buldu. O Allahın belâsı muhasarayı bir kat daha artırdı. Askerde müdafaaya kudret kalmadı. Yakında teslim olacak ve köpekler gibi gebereceğiz.

Gece baskınınun hezimetle neticesinden bir hafta geçmiş, Naymanla iki yüz fedainin eksilmesi kalenin müdafaasını büsbütün güçleştirmişti. Gerk'in kurtulmasından hiç kimsenin ümidi yoktu artık. Gerk hâkiminin şikâyetlerine yeşini daima aynı cevabı veriyordu.

— Benin sözlerimi dinlemedi nîz Sultanım. Ne olduğu belirsiz ve meçhul bir serseriye uydunuz. Kuvvetimizi o tüketti. Artık bırak o serzenişleri, mukadder olan oldu. Şimdi bu badireden bu girdabdan kurtulmağa bakalım! Beni dinleseydin çoktan kurtulurduk. Artık pek acı olan hakikati kabulden başka çare kalmadı. Kale elimizden gitti, hayatımızı kurtarabilirsek ne âlâ!

— Nasıl kurtulacağız? Etrafımızda bizim kaleden çok daha müs tahkem bir kordon var. Saltanat deiken çevirmiz elden gidiyor.

— Esasen habisin bütün gayesi bizim canımızı almak. Başında Helâgû gibi koca bir belâ varken bu azim seferi neden ihtiyar etti? Gerk ne işine yarayacak? Maksadı biz ele geçirmek, senelerdenberi beslediği intikamı almak.

Fatihüttin kıvrınarak elini yüzüne götürdü:

— Söyleme Necmettin! Bunları duymak istemiyorum.

Suluk yüzü genç hiç duymamış gibi devam etti:

— Herifin gözünü kan bürümüğü, bir intikam için hazinelerini boşaltıyor, ordularını seferber ediyor, yüreğini soğutmak için bir memleketi yakmaya geliyor. Yarabbi böylele habis ruhlu insanları nasıl gazabınla çarpıp yerin dibine geçirmiyorsun?

Gerk hâkimi derinden derine bir «Yâ gafur!» çekti ve gözlerinden yaş boşandı.

— Karısını da beraber getirmiş Sultanım. Ah bütün işler o mel'un kadının başı altından çıkıyor.

Fatihüttin şimdi başını avuçları arasına almış aciz ve yeisinden ağlıyordu. Necmettin amcasile meşgul olamadı. Gözü semada bir noktaya ilişerek bütün dikkatini o tarafa çekmişti. Gökyüzünde gititke bü yüyen bir nokta nihayet bir güvercin olarak pencerinin önünde bir kaç dairç çizdi ve birden Necmettinin koluna kondu. Delikanlı hemen kusun ayağındaki muska şeklinde mahfazayı açtı, içinden bir mektub çıkararak sevinç içinde haykırdı:

— Oh Allahım! İnşallah hayırlı bir haberdir.

Amcası teessürünü unutmış, hayretle bir mektuba bir de ona bakıyordu. Mektubu bir çırpıda okuduktan sonra, sevincinden kendini kaybederek ihtiyarın boynuna atıldı:

— Kurtulduk amca! Hayatımızı kurtardık.

— Nasıl kurtuluyoruz. Anlamadım. İzah et.

Delikanlı mektubu okudu.

— «Yarın gece dört atlı sizi Taş ocaklarında bekliyerek Katranaya götürürecektir. Katranadan Bağdada gelebilmeniz için bütün tedbirler alınmıştır. Her şey hazır sizi bekliyoruz!»

Fatihüttin hâlâ bir şey anlamamıştı:

— Bunu da kim yazıyor -diye haykırdı- çabuk anlatsana yahu!

(Arkası var)

Boranofun Esrarı

Son Postanın Zabitâ Romanı

— No. 28 —

— Senin rakibin zannettiğin kumral kadın, Sandra Marukindir, dün akşam da onun evine gittim..

— Sandra Marukinin evine mi?

— Evet.

— Niçin?

Boris şaşırır gibi oldu. Olga sualini tekrar etti:

— Kreyl'e niçin gittin? Söyle! Söylesenele..

— Bir takım kağıtlar aradım...

— Nasıl kağıtlar?

Arkalarından, rusca, sert bir ses işittiler:

— Şüphelerinde haklısın güzel Olga, Borisin niyeti sana ihanet etmek idi!

Olga, sıçırarak geriye dönünce, elleri tabâncalı iki adam ile karşılaştı. Biraz evvel rusca konuşmuş olan adam, bu sefer fransızca emir verdi:

— Eller yukarı!

Ve göz kırpması kadar kısa bir zaman içinde her ikisinin de bileklerine kelepçeler takıldı. Derhal aşağıya indirilerek, kendilerini tevkiyhaneye götürülecek olan polis otomobiline bindirildiler.

bu mesele üzerinde bir kaç defa, uzun uzun konuşmuştu. Herşara, süratle Parise gelmesi için telefon etmişti:

«Evvelisi gündenberi bir çok yeni şeyler öğrendik, esrarın düğümünü çözmek üzereyiz! Karıma hak veriyorum, Marukini öldüren, hakikatte bir cinayet işlemiş sayılmaz diyebilirim» demişti.

Herşar Parise geldikten sonra Brusso izahat verdi:

— Marukin, tahmin, ve şüphe ettiğimizden korkunç bir adammış dedi. Karının hatırlattığı çekmece, Serjin odasındaki eşinden daha çok vesikayı taşıyormuş. Mühim bir kısmı rusca yazılmış; fakat müfettiş Jilyo rusçayı ana dili gibi bilir. Bu vesikalardan şunları keşfettik:

Korkunç bir anarşist olan Marukin, 1918 de, Rusyaada ihtilâl parısına girmiş. Sonra ecnebi memleketlerde siyasi tahrikât yapmak niyetile memleketinden çıkıp Fransada yerleşmiş. Burada Boris Dimitriyef isiminde bir gençle tanışmış. Burada, sahneye bir de kadın karışmış: Olga adında, harikulâde güzel ve zeki, malûmatlı bir kız. Bu kız, Borise çilginca tutulmuş.

Bu sırada kapı vurulmuş, içeriye bir sivil polis girmişti:

— Bay direktör, tevkif ettik..

— Her ikisini de mi?

— Evet.. Fakat bir sürprizle be-

raber... Marukini kim vurmuş biliyor musunuz?

— Davalarına ihanet ettiği anarşistlerden biril

— Evet.. Boris Dimitriyef!

Herşarla Brusso oturdukları yerden sıçradılar; Brusso:

— Yani katilin cürüm ortakları demek istiyorsunuz, değil mi?

Diye sordu. Polis:

— Anlatayım bay direktör, Boris Dimitriyefin oturduğu apartımanda, aynı kattaki diğer kiracının yardımını temin etmek tahminimiz gibi zor olmadı. Duvardan dinledik ve bu sırada, Borisin, Marukinin katili olduğunu öğrendik! dedi; ve Boris ile Olganın tevkifi hâdisesini anlattı.

DÜŞEN BİR MASKE

Fransuvaz, Olga Petrovun, Matmazel Ksarofskiye harikulâde benzeyişine dikkat etmişti. Polis için Olganın, Matmazel Ksarofski olduğunu tesbit etmek ise pek basit bir iş oldu.

Nadya Ksarofski 1909 da Pariste doğmuştu. Rus diplomatlarından Baron Ksarofskinin kızı idi. Olga Petrov, Ivan Petrov adında, baronun bir uşağının kızı idi, 1906 da Rusyaada doğmuştu. Hakikî Nadya, Petrograd ihtilâlinde bütün ailesile öldürülmüştü. Ivan Petrov için, kendi kızını efendisinin kızı yerine koyarak Madam Granlyönün mirasına konma oyununu hazırlamak

güç olmamıştı. Olga, Borise rastlamış, onu çilgin gibi sevmeye başlamıştı. O sırada, gizli siyasi komiteye ihanet ettiği anlaşılan Marukinin öldürülmesine Boris memur edilmişti.

Sanlis adliye sarayındaki daire sinde Olgayı sorguya çeken Herşar, ondan, hayatı hakkında kâfi malûmat aldıktan sonra, Serj ile yüzleştirmişti. Olgaya:

— Şüpheleri bir masumun üzerine çevirmek istediniz değil mi?

Diye sordu.

— Evet... Serj bana amcası Marukini bulmak istediğini söylemişti.

— Niçin?

Olga omuz silkti:

— Oh... Çocukça bir şey için.. Cinayetlerinin işkencesini çektiğim için, kızı Sandrayı kendi yanına alacakmış.. bu çocuk abdalın biridir..

Kapı açıldı. Fakat Olga bunun farkında değildi, arkası kapağa dönüktü.

Hâkim sordu:

— Serj Boranofu Kreyle nasıl götürdünüz?

— Gayet kolaylıkla.. metruk pavyonda, amcasının nerede bulunduğunu bilen bir eski mülteci vardı. Adresini ondan öğrenecekti. Boris bizi orada bekliyordu. Serje, bir takım müphem şeyler söyledi; ileride daha mufassal tafsilât vereceğini de vâdetti.

— Serj ağızlığı ile boyun atkısını

o zaman kaybetti değil mi? Olga güldü:

— Kaybetti ne demek? Uşu düm dedim, atkısını aldım. Sigara içeceğim dedim ağızlığı aldım. O gittikten sonra, onları, bulunmuş şekilde «ektim». Bütün bunları da sevgilim Boris için yaptım...

Olganın sözleri, bir hicrîk sağanak ile kesildi; ve, demindenberi kendisini dinliyen Serjin boğuk sesi işitildi:

— Nadyal. Nadyal! Demek hepisi yalandı ha?..

Olga, Serje hakaretle bakarak:

— Seni sevmek mi?.. Buna inanmış olmağın için senin abdal olman lâzımdı.. gücünden mi? Darıldın mı? Ne âlâ! Dünyada iztiraç çeken yalnız ben olacak değilim ya... Ah Boris.. Ah Boris!

Olga, müthiş bir sinir buhranı içinde yerlere yuvarlandı. Hâkim Herşar:

— Bu kadını götürün!

Diye emir verdi. Serj, ayakta, sallanıyordu. Herşar, onu yanına sında bir iskemleye oturttu:

— Zavallı yavrum... Benim güzel çocuğum... Kendini kimin için feda ediyordun!

Dedi. Serj:

— Cinayetin Nadya elile olduğunu sanıyordum... Onu kurtarmak için... Analığıma, babalığıma çok ettim... Onları perişan ettim... Nadyayı seviyorum...

— Serj.. seviyorum deme.. atık her şey bitti. Ben şimdi Andriyöye telefon ediyorum. Yarın saate kalmaz, gelir, seni alır götürür...

Serj hicrîkara hicrîkara ağlıyordu.

— Haydi.. haydi.. ağlamayı bırak.. küçük âşik.. büyükler affederler... Seven kalbler zedelenir ve yaralı kalbler affeder...

Miryam Du. SON

Ortaokullarla liselerde imtihan neticeleri niçin fena?

(Başarılı 1 inci sayfada)

Kıy, gece erken yatıyor. Öğleden sonra mektepte mütealemeden istifade edemiyor.

Sonra bir ortamekteb çocuğunu eline üniversite diploması vereceğini gibi birkaç türlü ağır imtihanlardan geçirmek doğru değildir. Çocuklar çağırılmadan, ellerine hemen diploma verilmeye iddia etmiyorlar. Fakat çocuğun bir senelik mesaisi de kolay kolay heder olmasın.

★ Mahmud Kiper (Beyazid, Soğanca, Bayır sokak) — İmtihanalardaki muvaffakiyetin mes'uliyeti hem çocuğa, hem de maarife aittir. İmtihana girmek için çocuğun derslerine tam bir alaka göstermiyorlar ve iyi çalışmıyorlar. Fakat çocuğu dersle alakadar etmek ve onu çalışmaya mecbur kılmak mekteb talebini heyetinin elindedir. Eğer bir muallim tenbel bir talebeyi sık sık dersle alakadar bu talebe hem mualliminden, hem de arkadaşlarından utanarak çalışmaya mecbur olur. Çocuk mektep içinde ve dışında başıboş bırakılmamalı, daima kontrol edilmelidir. Sonra bütün orta okul ve liselerde tatbik edilmekte olan programlar çok ağırdır. Ders kitapları talebin alâkasını celbedebilecek bir şekilde değildir. Sıkıdır.

★ Mîtat Paşmakız (Sultanahmed Küçük Ayasofya, Kaleci sokak) — Ben imtihanlardaki muvaffakiyetimin bütün sebeplerini çocuklarımızın iyi çalışmamasında buluyorum. Yeni im-

tihan talimatnamesinin geçen sene Ankarada toplanan Maarif Şurasında uzun tetkiklerden sonra kabul edildiğini ve tatbikına başlandığını gazetelerde gördük. Şüphesiz ki memleket gençlerinin iyi bir şekilde yetiştirilmesi mes'uliyetini üzerine yüklenen Maarif Vekâleti çocukların istikballerine alakalı bir meselede kat'î karar vermeden evvel çok etraflı düşünmüş ve tetkikler yapmıştır. Çocuğun muvaffak olabilmesi için her şeyden evvel derslerine tam bir ciddiyetle çalışmaları, ders saatlerini sinemalarda geçirmemeleri lazımdır. Yalnız benim yeni sistemde İtiraz edeceğim iki nokta vardır. Bunlardan biri talebin mektebe erken gitmesi meselesidir. Bilhassa uzak semtlerden mektebe gelen çocukların çok sıkıntı çektiklerine şahid oluyorum. Sonra imtihan talimatnamesinin bir maddesine göre orta okulların üçüncü sınıfında, türkçe, tabiat bilgisi ve riyaziye derslerinden yapılan eleme imtihanlarında bir dersden bile muvaffak olamayanlar, müteakib devrede üç dersden elemeye girmeye mecbur tutulmaktadır. Çocuk bu şekilde ay evvel imtihan vererek muvaffak olmuş ve iyi not kazanmış bir dersden, hiç alakası bulunmayan diğer bir dersden muvaffak olamadı diye tekrar imtihana tâbi tutmak doğru değildir. Bu cihet çocuklarımızın mağdurliğini muvaffak olmaktadır. Maarif Vekâleti her şeyden evvel bu vaziyeti ıslah etmelidir.

Sözün kısası

(Başarılı 2 inci sayfada)

Hünkâr kızmış; bu ihbarın doğru, luğunu anlamak ve şayed doğru ise sadrazamı cellâda teslim eylemek maksadıyla bir akşam, ansızın, sadrazamın konağını basmış.

Kapıyı açan uşağı iterek, paıldır küldür merdivenleri çıkan dördüncü Murad bakmış ki, sofada, sadrazam, yazlık kürkü arkasında, gümüş bir sininin başına geçmiş demleniyor. Sadrazam, velinimetini görür görmez affallamış, ayağa kalkmış, titriyerek divan durmuş. Hünkâr, hiddetle sormuş:

— Lala! Ne yapıyordun?
Sadrazam, inkâra mecallı olmadı. —
— Günden, dobra dobra cevap vermiş:
— Raki içiyordum, hünkârım!
— Bre, nasıl içersin rakıyı?
— Kavunla, hünkârım!
Padışahın öfkesi birdenbire yatmış.

— Kavunla içersen, öyle mi?
— Belki hünkârım!
— Öyle ise, iç. Afiyet olsun!
Yeşilayıcılar ne derler, ne düşündürürler, bilmem? Fakat, kavun mezesiyle birlikte iki kadeh rakının da keyfine, hanı ya, payan olmuyor.

E. Ekrem Talu

Ankara borsası

29/7/1940 açılış ve kapanış fiyatları

ÇEKLER		
	Açılış	Kapanış
Londra	5.24	5.24
New-York	137.—	137.—
Cenevre	31.84	31.84
Atina	0.9975	0.9975
Sofya	1.68	1.68
Madrid	13.90	13.90
Budapeşte	27.9475	27.9475
Bükreş	0.625	0.625
Belgrad	3.3175	3.3175
Okohama	2.28	2.28
Stokholm	31.0050	31.0050

Eşam ve tahvilât

Sivas - Erzurum 2	19.97
Sivas - Erzurum 3	19.97

General Diyor ki

(Baş tarafı 5 inci sayfada)

sas olan müdafaa idi ve dolayısıyla inisiyatif ekseriya elden gidiyordu. Üstelik, müteffik ordular kurmayla rının, muharebenin tâbiye şekillerinde ve sevkilceylî harekâtın idaresinde büyük ve esaslı değişiklikler husule getiren hava silâhile muharebe arabalarının ve motörlü seri kit'aların gittikçe artan ehemmiyetlerini doğru takdir edememiş olmaları da muhtemeldir.

Alman tarafında ise Führer, vaysay muahedesinin askerî maddelerini kaldırdıktan sonra, kısa bir zamanda millî bir ordu yaratmıştı. Bunun kurulmasında, eski ordunun mücerreb olan mükemmel ve tecrübeli sübay ve erbaslarından istifade olunnunmuştu. Aynı zamanda Alman kurmay uzun olan 1914-18 harbinin ders ve neticelerine bağlı kalmıyarak müs takbel harberde ucağın, muharebe arabasının ve motörlü kit'aların oynavacakları hâkim rolleri daha evvelden kavramıştı. Bu sebeble Alman ordusu vaktinde hareket harbine göre ihzar edilmiş ve yeni muharebe tabiye sevkilerini kullanacak surette yetistirilmiştir.

Üçüncü unsur olan teçhizatı gelince bundan da, daima terakkî eden her türlü imha, muhabere ve muvasala teknik vasıtalarla ordunun eksiksiz donatılması ve avni zamanda harbin devamına bol bol vetisecek cephanenin de muhareberde hiçbir zaman eksik edilmemesi anlaşılar. Fakat bu şartların ifası memleketin herb sanayinin inkişafıyla beraber bina lüzumu olan ham maddelerin kâfi derecede mevcut bulunmalanına bağıdır.

Müttefik orduların teçhizatına bu noktelerden bakılırsa görüldü ki gerek İngilizler ve gerek Fransızlar, ucağa motörlü kit'lara lüzumu dercede ehemmiyet vermediklerinden bu silâhların ne ıslah ve tekemmülüne ve ne de artırımlarına lâzımlı gayret etmemişlerdir. Bu sebeble, onların herb sanavii de muharrir göre - gerek kemmiyet ve gerek keyfiyette Almanlarınkinden geri kalmıştır. Bütün bunlar müteffik orduların herb kudretini üzerinde muzır tesir yapan âmiller olmuş ve, harbin simdiye kadar ki cerevanı isbat etmişine göre, bu orduların herb azim ve arzusunu cihetle değil, yeni tabiye şekilleri kullanmak ve yeni harbin istikbalına uygun teçhizatı (yani bilhassa uçak, tank ve motörlü kit'lara) malik olmak bakımından da Alman ordusunun dununda "muvaffak"lardır.

Muharrir, bunlardan başka bir de müteffiklerin baskumandanlık meselesine temas ederek onların hiç bir vakit bir elde toplanmış bir harb sevk ve idaresi sistemi teslis edemediklerini söylüyor ve bunu onların muvaffakiyetsizliklerinin mühim bir sebebi olarak öne sürüyor. Karşı tarafta ise, Führer bütün askerî ve siyasi sevk ve idareyi elinde bulundurduğundan, harbin sevk ve idaresinde tam bir birlik temin olunabilmiştir.

Müttefik hükümetlerin, düşüncülerinden bambaşka bir surette - cillî eden, beynelmül vaziyeti yanlış muhakeme etmiş olmalarından başka bir de, kendi ordularının kıymetini yanlış ölçmüş ve fazla takdir etmiş olmalarına, ma'âlübetin mühim bir sebep ve âmîl olarak göstermekle muharrir şüphesiz haklıdır. İşte müteffikler tarafında görülen bütün bu askerî aksaklıkların mes'um neticeleri onların bir sürü mevdan muharebelerini birbirini müteakib kavbetmeleri olmuştur.

Muharririn mütealeları süphe yok ki simdiye kadarki muharebelere aittir. Simdi ise Fransa ve ordusu yok olmuştur. Bunun neticesi İngiltere yalnız kalmıştır. Fakat onun noksanları telâfi için ne derecede gayret ettiği görülmüyor. Zaman geçtikçe de muvaffak olması pek muhtemeldir.

Almanya Balkanlarda ne yapmak istiyor?

(Başarılı 1 inci sayfada)

rol almasına zarar vermektedir. Gazete devam ediyor:

"Bizim Ortaşaraktaki daha mühim menfaatlerimize gelince, Hitlerin alışkın olmadığı yatıştırma tecrübesinden bu menfaatlerin tehlikeye düşmeyeceğini söylemek mümkün görünmemektedir."

Times gazetesinin diplomatik muharriri yazıyor:

"Mihverin yakında Balkanlarda yapacağı teşebbüs alâka ile takip edilecektir. Mihver manevralarının evvelâ Yugoslavyayı, sonra da Türkiyeyi, yani Sovyetlere ve İngiltereye karşı sempatisini kuvvetli olan iki memleketi teçride matuf bulunması mümkündür."

Almanyanın noktai nazarı
Berlin 29 (A.A.) — D. N. B. ajansı bildiriyor:

Almanya'da, doğu-cenub meselelerinin serbest bir anlaşma ile bizzat Balkan memleketleri tarafından haljedilmesi ve bu hatti harekette her devletin kendi mes'uliyetini müdrük bulunması leab edeceği kanaati mevcuttur. Almanya ve İtalya diktatörlüğü tasavvurunda değillerdir.

Bir taraftan Romanya ile Bulgaristan, diğer taraftan da Romanya ile Macaristan arasındaki arazi meselelerine gelince, bizi Macaristanla Bulgaristanın Umumi Harbdeki silâh kardaşılığıyla takviye edilmiş olan eski ve samimî bir dostluk bağlamaktadır.

Salzburg'un iyi malûmat alan mahfellerinde Almanyanın Macar ve Bulgar devlet adamlarıyla yaptığı müzakerele dair olarak beyan edildiği veçhile, Almanya Macaristanla Bulgaristanın tadilî mutabekelerine karşı sempatisini ve bunları mantıklı bulduğunu hiçbir zaman gizlememiştir.

Harben sonraki Romanya muahedelerinden şüphesiz bir surette kurulmuştur. Batı devletleri Romanyayı bir takım manevralarla sun'î rol oynamağa sevk etmişlerdir. Romanya bu rolü yalnız basına oynatmamıştı. Bu sıvasetin simdi tamamen nihayet bulduğu ve bizzat Romanyanın bunu tasfiye lüzumunu tamamen müdrük bulunduğuna kayıd ve isaret edilmektedir. Macarlar da eski millî gavelerini tamamen tahakkuk ettirmeye imkân olmadığının kendileri tarafından mukabil tavizde bulunmadan bir anlaşmaya varmak mümkün olmayacağını hesaba katmak tadırlar.

Rumenler, bugünkü Romanya teşkil edilirken Macarların karşı yapmış askerî haksevdiklerin tehlikeli gerginliklere devamlı bir sebep teşkil ettiğini ve Tunada iki memleket için faydalı bir barış vaziyetinin mevcudiyeti arzu edildiği takdirde bunların italesi leab edeceğinin idrakten imtina eylememektedirler.

İtalya ne diyor?
Roma 29 (A.A.) — D. N. B. ajansı bildiriyor:

Tribuna gazetesi yazıyor:
Rumen devlet adamlarının Romayı ziyaretleri Gigurto ile Manolesko'nun Salzburg'daki görüşmelerinin devamıdır. Bu mülâkâtın hedefi doğu - cenub Avrupasına sağlama bir temel üzerine tenskidir. İptida gayri muharib sifattle müteakiben de harbe girmek suretile harbin batı devletlerinin istedikleri veçhile doğu - cenub Avrupasına yayılmasına mâni olmuş olan İtalya bugün de evvelce olduğu gibi Almanyanın yanı başında dövüşmektedir.

Bulgar heyetinin avd-ü
Budapeşte 29 (A.A.) — Macar ajansı bildiriyor:

Salzburg'dan dönen Bulgar basvekkli ve haricîye nazırı bugün öğleden sonra Budapeşte tayyare mevdanına gelmişler ve merasimle karşılanılmışlardır.

Haricîye nazırı Popof gazetecilere yaptığı beyanatta, eski silâh arkadaşlığı havası içinde cereyan eden Salz-

Kaş köylüsünü iptidai ziraatten kurtarmalıyız

(Başarılı 6 ncı sayfada)

avucunda olmadığı için kendi başına bir teşekkül kurmağa muktedir değildir.

Kazımın geniş ekonomik kaynakları mevcuttur. Bu kaynaklar, millî teşekküller halinde köylü menfaatine çalışmadıkça Kaş köylüsü, devlete olan vergisini ve bankaya olan borcunu büyük güçlüklerle verecek ve bu güçlüklerden kurtulamayacaktır.

100 Alman tayyaresi bir limana hücum etti

(Başarılı 1 inci sayfada)

sahilleri üzerinde bu sabah yapılan akınlar arasında Stukas tipindeki Alman tayyareleri seziklik kafilerle dalga halinde hemen amudî pikeler yapmak suretile hücum etmişlerdir. Her tayyare bir büyük ve dört küçük bomba atmıştır. Düşman bombardıman tayyarelerinin üzerinde, avcılar dairesel çizmekte idi. Bombaların infilâkları, evleii sarsmış ve camları kırmıştır. Diğer taraftan yüz kadem irifainda süsütunları husule getirerek bunları gemilerin üzerine fıçkırtmıştır.

Hava müdafaa toplanının ateşlerinin şiddeti karşısında, son bombardıman tayyaresi dalgası top menzil haricine kaçmağa mecbur kalmıştır.

İngiliz avcıları muharebeye tutuşmuş ve birkaç dakika müddette hava mitralyöz gürültüleriyle dolmuştur. Bilâhare İngiliz tayyareleri devriye uçuşlarına devam etmişlerdir.

16 Alman tayyaresi düşürüldü
Londra, 29 (A.A.) — Hava nezaretinin tebliği:

Düşman bombardıman tayyareleri, avcı tayyareleri refakatinde bu sabah İngilterenin cenubu şarki sahili üzerinde bir limana hücum etmişlerdir.

İngiliz hava kuvvetlerine mensub kuvvetli avcı tayyareleri filoları, düşmanı karşılamıştır. Şimdiye kadar alınan haberlere göre, avcı tayyarelerimiz, 8 bombardıman ve 7 avcı tayyaresi düşürmüşlerdir. Bu şiddetli çarpışmada tayyarelerimizden bir çoğu hasara uğramışsa da yalnız bir tanesi düşmüştür.

Bir düşman bombardıman tayyaresi, dün gece İngilterenin cenubunda bir hücum esnasında düşürülmüştür.

Londra, 29 (A.A.) — Royter: Hava nezareti tebliği:

Bugün düşürülen düşman tayyarelerinin mecmuu yirmiyi bulmuştur.

Üç saat süren hava muharebesi
Londra, 29 (A.A.) — Gazeteler gelen en son haberlere göre, Galle dün gece harbin bidayetine denberi en uzun hava baskınına maruz kalmıştır. Projektörler ve dafî bataryaları faaliyete geçmiştir. Birçok İngiliz tayyareleri üç szatten fazla muharebe etmişlerdir. Bir bölgeye 11 bomba düşmüş, bunlardan yalnız bir tanesi bir çiftliğin hangarında hafif hasar yapmıştır. Diğer bombalar tarlalara ve bir golf sahasına düşmüştür.

Dört günde 45 tayyare iskat edildi
Londra, 29 (A.A.) — Dünkü Pazar günü düşürülen tayyareler de hesaba katılınca, son dört gün zarfında düşürülen düşman tayyarelerinin adedi 45 e baliğ olmaktadır. Dün düşürülen tayyareler yüksek uçmak suretile bir sürpriz yapmağa yeltenmişlerse de yakalanmışlardır. Bu teşebbüsü takip eden muharebeye takriben yetmiş tayyare konuşmalarından çok memnun olduğuna söylemiştir.

Yarım saat sonra Bulgar devlet adamları Bulgaristana müteveccihen hareket etmişlerdir.

Atelyeler götürü vergiye tâbi tutulabilecekler

(Başarılı 1 inci sayfada)

makine ile çalışan müesseseler vergiden muaftır. Bunun fevkinde on üçü ile çalışanlar ve beş beygir muharrir kuvveti kullanılanlar taleb ederse maktu vergiye tâbi tutulabilirler. Bu takdirde talebi takip eden yıldan itibaren götürü vergiye tâbi tutulurlar ve bunlar için defter tutmak mecburiyeti de yoktur. Gerçi kanunun ilk tatbik senesi olan bu sene defter tutmak kanunen lüzum geliyorsa da bu sene içinde götürü vergiye tâbi tutulmalarını temin için icab eden tetkikat yapılmaktadır. Keyfiyetin tazvizini rica ederim."

re iştirak etmiştir.

Almanların yeni hava tabiyesi
Londra, 29 (A.A.) — Hava nezaretinin istihbarat servisi bildiriyor:

Almanlar hafta tatili esnasında tatbik ettikleri yeni hava tabiyelerinde bomba atmak için bir satırlı Messersmit 109 tipinden muharebe tayyareleri kullanmışlardır. Öyle anlaşılıyor ki, Almanlar sahillerimize karşı taarruzlarda muntazam bombardıman tayyareleri kullandıkları zaman bunun kerdilerine pek pahalıya mal olduğunun farkına varmışlardır. Bununla beraber bu yeni tabiye iyi netice verecek görünmüyor. Son birkaç gün içinde Spitfire ve Hurricane tipinden avcılarımız en az 31 tane Messersmit düşürmüşlerdir.

Londra, 29 (A.A.) — Daily Herald gazetesi yazıyor:

Alman fabrikalarına yapılan İngiliz bombardımanları Alman imalatına büyük zararlar vermiştir. Bazı fabrikalarda inalat fevkaide azalmış ve düşen bombalar inalatın maneviyatını bozmuştur. Bundan başka son üç ay zarfında yerde tahrib edilen veya pek ziyade hasara uğrayan tayyarelerin adedi binden fazladır.

Alman tebliği
Berlin, 29 (A.A.) — Alman orduların başkumandanlığı tebliğ ediyor:

İngiltereye karşı yapılmakta olan deniz harbinde, Alman denizaltı gemileri yeni muvaffakiyetler kaydetmiştir.

Yapılan keşif uçuşları esnasında, Manş denizi üzerinde hava muharebeleri cereyan etmiştir. Bu çarpışmalar esnasında altı düşman ve bir Alman tayyaresi düşmüştür.

28/29 gecesi, garbi ve cenubî Almanya üzerine İngiliz tayyareleri pek az bomba atmış ve hiçbir hasar husule getirememiştir.

Hamburgda, meskün bir mahalle üzerine bir bomba düşmüştür. Hava müdafaa toplanını derhal faaliyete geçmeleri üzerine büyük hasarat vukuunun önüne geçilebilmiştir.

Holanda üzerinde yapılan uçuşlar esnasında Alman avcıları iki İngiliz tayyaresi düşürmüştür. Hava müdafaa toplan da bir diğerini yere indirmiştir.

Fransanın şimalinde ve Almanyanın şimalinde, hava müdafaa toplanı birer düşman tayyaresi düşürmüştür. Bu suretle düşmanın dünkü zayıflığı cem'an 11 tayyareye baliğ olmuştur. İki Alman tayyaresi avdet etmemiştir.

— İki liralık TAM bilet alırsanız TAM ikramiye BİR liralık YARIM bilet alırsanız YARIM ikramiye kazanacaksınız bavin'!

— Bir şey anlamadım amma sen bana

— Kesideye iki gün kaldı...

— Bir gün kaldı...

— Çekiliyor...

— Ver bakalım paraları bayan!

— Buyurun 20,000 lira!.. Eğer biletiniz iki liralık TAM bilet olsaydı 40,000 lira alacaktınız!.. Sizin biletiniz YARIM!

— Eyvaaaah, bense zıyanım az olacak sanmışım!

13 Temmuz tarihli bilmecemizde kazananlar

13 Temmuz tarihli bilmecemizde kazananları aşağıya yazıyoruz: İstanbul'da bulunan okuyucularımızın Pazartesi, Perşembe günleri öğleden sonra hediyelerini bizzat idarehanemizden almaları lazımdır. Taşra okuyucularımızın hediyeleri posta ile adreslerine gönderilir.

Bir büyük Maroken hatıra defteri

İstanbul Gazi Osmanpaşa orta okul 3. sınıfın Necati Büğçe.

Bir küçük Maroken hatıra defteri

İstanbul Beşiktaş kız orta okulu sınıf 2 de Ferhan Özbay.

Mürekkekli kalem

İstanbul Fatih 18. sınıfın 5. sınıfından Zafer ahin, İstanbul Şişli Hacı Mansur sokak 4 numarada Fevzi Kocaer, İstanbul 44. sınıfın ilk okul sınıf 3 talebesinden Sever Baştuğ, İstanbul Beşiktaş İhlamur caddesi Tonozboyu 142 numarada Mehmed Kekik, İstanbul kız muallim meslek mektebi sınıf 1-D de 325 Nimet.

Kurşun dolma kalem

İstanbul İnönü kız lisesi sınıf 3 - A da Muhallika Caner, İstanbul Hasaköy 21. sınıfın ilk okul sınıf 4 de Sevim Diker, İstanbul Ortaköy Soğancı sokak 9 numarada Ali Kemal, İstanbul Aksaray Yusuf paşa caddesi 24 numarada İhsan, İstanbul Cihangir Asmalimesjid sokak 6 No. da Leyla.

Kokulu sabun

İstanbul Vefa erkek lisesi talebesinden 848 Ceydet, İstanbul Bakırköy 2. sınıfın ilk okul sınıf 3 de Hayrettin Özcan, İstanbul Suadiye 7. sınıfın okul öğretmenlerinden Erdoğan Güner, İstanbul Gedikpaşa Hamam caddesi 23 numarada Sedat, İstanbul Yüce Ükü tale-

besinden 312 numaralı Hüsnü.

Diş fırçası

(Son Posta hatıralı)
Çanakkale Cevadpaşa mahallesi Rıhtım caddesi 146 numarada Fuad Azat, İzmit Kozluk Saray yolu 1/1 numarada Rifka, Bitlis İnhisarlar başmüdürü Şükrü Tezer oğlu Cahid Tezer, İstanbul Kumkapı Kadirga İman caddesi 91 numarada Peker Tuğber.

Diş macunu

Mersin avukat M. Ali torunu Gün, gör Aydınolu, Tarsus İnce Ark mahallesi 27 numarada Hakkı Akıncı, Nallihan ilk okul sınıf 1 de 200 numaralı Turan Özkan, İstanbul Pendik Ankara caddesi Balıkcı sokak 29 numarada Sevim Ertur.

Boya kalemi

Adapazarı Türk Ticaret Bankası müdürü Kızı Raha Kural, Ankara Çankaya okul arkası 5 numarada Haluk Mengü, İstanbul Taksim Kazancı yolu Sormagir sokak 6 numarada Şükran.

Albüm

(Son Posta hatıralı)
Çorlu Türk hava kurumunda İsmail elile Halil Yürekli, Adapazarı Orta mahalle Ulus caddesi 56 numarada Nihad Okan, Ordu başkomiser Şevki Demiralp oğlu Seyfettin Demiralp.

Ayna

(Son Posta hatıralı)
İstanbul 64. sınıfın ilk okul sınıf 5-C de 335 Beria, İstanbul Şişhane Mekteb sokak 31 numarada Ahmed, İstanbul Çağaloğlu Nuruosmaniye caddesi 7 numarada Alâettin.

Kitap

Bolu Hükümet caddesi 19 numarada Faruk Erol, Adana Yeni Cümhuriyet otele altında Veysel Kondu, Eskişehir Hoşnudiye mahallesi Aysel sokak 35 numarada Dürsine, Burdur dış hekim Emin elile Remzi.

Bir haftalık radyo programının devamı

SALI 30/7/1940

7.30: Program, ve memleket saat ayarı. 7.35: Müzik: Şarkılı valsler (Pl.) 8: Ajans haberleri. 8.10: Ev kadını - Yemek listesi. 8.20 - 8.30: Müzik: Entermazzo'lar (Pl.) 12.30: Program, ve memleket saat ayarı. 12.35: Müzik: Muhtelif şarkılar (Pl.) 12.50: Ajans haberleri. 13.05: Müzik: Plaklarla muhtelif şarkılar programının devamı. 13.20 - 14: Müzik: Senfonik program. (Pl.) 18: Program, ve memleket saat ayarı. 18.05: Müzik: Caz-band (Pl.) 18.30: Çocuk saati. 19: Müzik: Çocuklar için (Pl.) 19.15: Müzik: Fasil Heyeti. 19.45: Memleket saat ayarı, ve Ajans haberleri. 20: Müzik: Çiftçinin saati. 20.30: Müzik: Ankara Radyosu Küme Ses ve Saz Heyeti. İdare eden: Mes'ud Cemil. 21.15: Serbest saat. 21.30: Konuşma (Radyo Gazetesi). 21.45: Müzik: Radyo salon orkestrası (Violonist Necib Aşkin idaresinde.) 22.30: Memleket saat ayarı, Ajans haberleri, Ziraat, Esham-Tahvilât, Kambiyo - Nüket Borsası (Flat.) 22.45: Müzik: Radyo Salon Orkestrası programının devamı. 23: Müzik: Cazband (Pl.) 23.25 - 23.30: Yarınki program, ve kapanış.

ÇARŞAMBA 31/7/1940

7.30: Program, ve memleket saat ayarı. 7.35: Müzik: Potpuriler (Pl.) 8: Ajans haberleri. 8.10: Ev kadını - Yemek listesi. 8.20 - 8.30: Müzik: Hafif şarkılar (Pl.) 12.30: Program, ve memleket saat ayarı. 12.35: Müzik: Fasil heyeti. 12.50: Ajans haberleri. 13.05: Müzik: Fasil heyeti programının devamı. 13.20 - 14: Müzik: Radyo Salon Orkestrası (Violonist Necib Aşkin idaresinde.) 18: Program, ve memleket saat ayarı. 18.05: Müzik: Dans müziği (Pl.) 18.40: Müzik: Çalanlar: Cevdet Çağla, Hasan Gür, Fahri Kopuz. 19.15: Konuşma (Dış politika hükümetleri). 19.30: Müzik: Saz Eserleri. Çalanlar: Rusen Kam Veitche, Cevdet Kozan. 19.45: Memleket saat ayarı, ve Ajans haberleri. 20: Müzik: Eski İstanbul şarkıları Okuyanlar: Celâl Tokses ve Tahsin Karakus. Çalanlar: Hakkı Derman, Şerif İleri, Hasan Gür, Hamdi Tokay. 20.15: Konuşma. 20.30: Müzik: Hafif Sololar (Pl.) 20.50: Müzik: Gecid Konseri. 21.15: Müzik: Romantik Çeyrek saat (Pl.) 21.30: Konuşma (Radyo Gazetesi). 21.50: Müzik: Elvasetümhür Bandosu (Şef. İhsan Küner.) 22.30: Memleket saat ayarı. Ajans haberleri, Ziraat, Feham - Tahvilât, Nüket Borsası (Flat.) 22.45: Cazband (Pl.) 23.25 - 23.30: Yarınki

Seni Seviyorum diye mırıldandı.

Şayet bu kolay ve cazip güzellik tedbirini kullanırsanız size de aynı sözü söyleyeceklerdir.

Her genç kız, bu kelimelelerin âhengini duymak hulyasındadır. Buna da pek yakında nail olabilirsiniz. Keşfedilen bu pek basit güzellik reçetesi sayesinde ve yalnız bir kaç gün zarfında sevimliliğinizi yükseltebilir ve cazibenizi arttırabilirsiniz. En esmer ve en sert bir cildi beyazlatıp yumuşatacak ve perestişe layık bir hale ifrağ edecekler. Keza, solmuş ve siyah benlerle dolu bir ten tazelecek ve saf bir hal alacaktır.

Bu baptaki mütehassısın bu nasihatini okuyunuz: «Tasfiye edilmiş, taze kaymak ve zeytinyağının cild üzerinde fevkalâde yumuşatıcı bir tesiri vardır. Bu iki unsur, halihazırda diğer kuvvetlendirici, besleyici ve beyazlatıcı unsurlarla beraber beyaz (yağsız) Tokalon kremi terkibine karıştırılmıştır. 3 gün zarfında Tokalon kremi cildinizi, hiç beklemediğiniz bir derecede güzelleştirecek ve yumu-

Pirinç unu - Mercimek - Bezelya - Yulaf, ve sair HUBUBAT UNLARI kuvvet kaynağıdır.

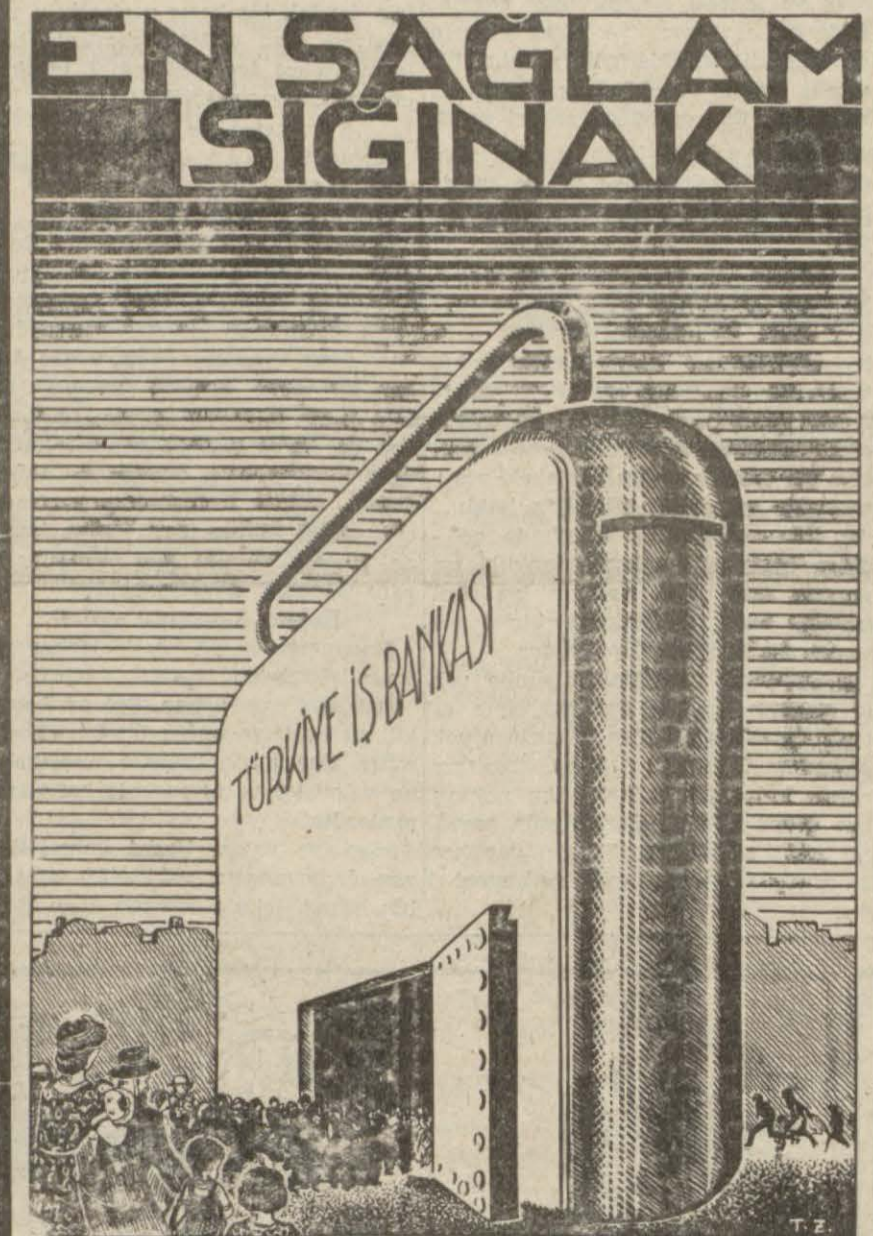
ÇAPAMARKA MÜSTAHZARATI

M. Nuri ÇAPA

Kuruluş tarihi 1915

Konya C. Müddeiummîllîğinden:

- 1 - Konya Cezaevinin 10 aylık ekmeği ihtiyacı 25/7/940 gününden 19/8/940 gününe kadar 25 gün müddetle kapalı zarf usulüne eksiltmeye konulmuştur.
- 2 - 19/8/940 tarihine denk olan Pazartesi günü saat 15 de Konya C. Müddeiummîllîk Dairesinde iora kılınacaktır.
- 3 - Talibler teklifnamelerinin o gün saat 14 den evvel Komisyon Riyasetine vermiş bulunacaktır.
- 4 - Ekmeğin ikinci nevi yerli unundan has olacak ve talibler bedeli muhaddenin yüzde yedi buçuklu olan 1360 lira 80 kuruşluk teminatı muvakkatelerinin teklifleriyle birlikte Komisyonaya vermiş bulunacaktır.
- 5 - 4 üncü maddede yazılı nevi gösterilen has ekmeğin kilosu şimdiki narkı ile 10,5 kuruştur.
- 6 - İlan vesair masraflar müteahhide aiddir.
- 7 - Fazla izahat almak ve şartnameyi görmek isteyenlerin Konya Cezaevi Direktörlüğüne müracaatları ilan olunur. «6572»

T. İŞ. BANKASI
1940 Küçük Carî Hesaplar İKRAMIYE PLÂNI

1940 İKRAMIYELERİ:

1	aded	2000	liralık	=	2000.-	lira
3		1000		=	3000.-	
6		500		=	3000.-	
12		250		=	3000.-	
40		100		=	4000.-	
75		50		=	3750.-	
210		25		=	5250.-	

Keşideler: 1 Şubat, 1 Mayıs, 1 Ağustos, 1 İkinciteşrin tarihlerinde yapılır.

İçimi gayet lezzetli, Mevsimin en güzel GAZOZLU MÜSHİL LIMONATASI olan

PÜRGOLİN

Piyasaya çıkmıştır.

Her eczanede bulunur. Umumi deposu:

CAN

laboratuvarı

İş Bankası arkasında No. 5 İstanbul

İstanbul Belediyesi İlanları

Galatada Tersane caddesinde yaptırılacak parke kaldırım, Bordür Tretuar inşaatı kapalı zarf usulüne eksiltmeye konulmuştur. Keşif bedeli 2114 lira 23 kuruş ve ilk teminatı 1586 lira 12 kuruştur. Mukavele, eksiltme Bayındırlık işleri genel hususî ve fenni şartnameleri, proje ve keşif hüla safile buna müteferri diğer evrak 106 kuruş mukabilinde Fen işleri müdürlüğünden verilecektir. İhale 31/7/940 Çarşamba günü saat 15 de daimi encümende yapılacaktır. Taliblerin ilk teminat, makbuz veya mektubları, ihale tarihinden 8 gün evvel Fen işleri müdürlüğüne müracaatla alacakları fenni ehliyet ve 940 yılına aid Ticaret odası vesikalari ve imzalı şartname vesaire ile 2450 numaralı kanunun tarifati çevresinde hazırlayacakları teklif mektublarını ihale günü saat 14 de kadar daimi encümene vermeleri lazımdır. (5601)

Haseki hastanesi için lüzumu olan 2500 metre gaz idrofil 2400 numaralı kanunun 46 ncı maddesinin L fıkrasına tevlikan pazarlıkta satın alınacaktır. Tahmin bedeli 625 lira, teminatı 93 lira 75 kuruştur. Şartname Zabıt ve Muamele Müdürlüğü kaleminde görülecektir. İhale 31/7/940 Çarşamba günü saat 14 de daimi encümende yapılacaktır. Taliblerin teminat makbuz veya mektubları ile ihale günü muayyen saatte daimi encümende bulunmaları. (6556)

Dokuma Posta Şefi Aranıyor

İzmir Şark Sanayi Kumpanyası

Türk Anonim Şirketinden:

Fabrikamız için boyalı, fantazi ve kaput bezleri imalatını idare edecek bilgili bir dokuma posta şefine ihtiyacımız vardır. Şeraitimiz aşağıda yazılıyor.

- 1 - Fabrikamızda çalışacak posta şefi Türk olacak ve Türk tabiiyetini haiz bulunacaktır.
- 2 - Yaşı, otuzdan aşağı, kırktan yukarı olmayacaktır.
- 3 - Mutlak surette türkçe okuması, yazması olacak ve dokuma işlemlerine alakadar hesap işlerini bilecektir.
- 4 - Fabrikamızın imalatını yapan masısal bir imalâthane veya fabrikada muhtelif dokuma işlerini bilgili bir surette ifa ettiğine dair bon-servis ibraz edecektir.
- 5 - Hüsnihal varakasile birlikte ne miktar aylık almakta olduğuna dair vesika ibraz edecektir.
- 6 - Talib olanlar şirketimizin İzmirdeki merkezine müracaat edebilirler.

Şirketler, İzmir - Posta kutusu 55

Etibank Umum Müdürlüğünden:

Resmî Daire ve müesseselerin nazarı dikkatine

Kok satışı İcra Vekilleri heyeti kararile Etibanka verilmiş olduğundan resmî daire ve müesseseler kok ihtiyaçlarını doğrudan doğruya Etibanktan maktu fiyat üzerinden ve münakasasız temin edebilirler. Binaenaleyh, depodan alacakları kokları nakil için varsa kendi vasıtalarını kullanarak, yoksa nakil hususunda müteahhid bularak ihtiyaçlarını halka aid taleb-tehacümü vâki olmadan ve bir an evvel temin etmeleri lazımdır. «6872»

DEMİR ve TAHTA FABRİKALARI

TÜRK ANONİM ŞİRKETİNDEN:

Yumurta tüccarlarının nazarı dikkatine

Adapazarında bulunan fabrikamızın firmamızın taşla imalâtına başlanmış ve stoklarını hazırlayarak satışa arz etmiş olduğu ilan olunur.

Belediye Sular İdaresinden:

İdaremizin Cibali muntakası müfettişliği daha merkezî ve abonelerimizin gidip gelmeleri daha şühuleti olan Fatih-te Macar Kardeşler caddesinde 58 No. lu binaya nakle edilmiştir. «6660»

Babaeski Belediye Reisliğinden:

Belediyemiz Elektrik fabrikasının senelik ihtiyacı olan 21 ton motörin ile 1 ton makine yağına talib zühur etmediğinden on gün müddetle temin edilmiştir. İhale 6 Ağustos 940 tarihine rastlayan Salı günü saat 14 de encümene huzurile icra edileceği ilan olunur. (6656)

TAKVİM

TEMMUZ		
Rumi sene 1856	30	Arabi sene 1859
Temmuz 17	Resmî sene 1940	Hizir 86

SALI		
GÜNEŞ	C. Ahar	İMSAK
S. D.	S. D.	S. D.
5 54	24	8 48
9 27		7 19
Öğle	İkindi	Akşam
S. D.	S. D.	S. D.
V. 18 20	17 17	20 20
E. 4 5	8 47	12 - 1 51

TIYATROLAR

Rasîd Rıza tiyatrosu

Bu akşam Bakırköy MİTiyadi bahçesinde ONLAR ERMİŞ MURADINA Komedi 3 perde

Zayı - Rize vilâyetinin Pazar kazası askerlik subesinden aldığım askerî terhis vesikamı zayı ettim. Yenisini alacağım için eskisinin hükümünü yoktur.

328 doğumlu Ahmed Hilmi Bozkan

Son Posta Matbaası:

Nesriyat Müdürü: Selim Ragıp Emeç

SAHİBLERİ: S. Ragıp EMEÇ